

ΝΕΟΙ ΑΠΟΜΟΙ

ΑΘΗΝΑΙ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1941 ΑΡΙΘ. 37

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Πρόεδρος
ΕΠ. ΧΑΡΙΛΑΟΣ πρώην υπουργός

Αντιπρόεδρος
Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ αντιστράτηγος.

Ι Δ Ρ Υ Τ Α Ι

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΤΟΣ—ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ—ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ—ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ—ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ—ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ—ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΡ. ΚΟΥΖΗΣ—Κ. ΜΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ
† ΜΕΝΕΛΛΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ—ΜΙΧΑΗΛ ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΤΑΘΑΤΟΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑΙ. ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 78 — ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 78

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1941

ΕΤΟΣ 4ον

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 37

= ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633 =

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 60

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «Π ΤΕΧΝΗ»
Πλατεία Αγ. Θεοδώρων Σκουλαρίου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ν. Π. Αποστολόπουλος — Αλ. Ιατρίδης — Ν. Χαρίλαος.

(Τὸ περιοδικὸν δεσμεύεται ἀπέναντι τρίτων διὰ τῆς ἀφραγίδος αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς ὑπογραφῆς ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς)

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Πόθοι, ὑπὸ Δ. Σ. Σούτζου. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Νικολάου Λεβίδου, σημεῖωμα ὑπὸ Ε. Παρασκευαΐδου. Σλήμαν καὶ Μυκῆναι, ὑπὸ Ν. Γ. Σταθάκη. Ἄφειτε τὰ παιδιά ἔρχεσθε πρός με (εἰκὼν). Ἄπο τὸ Rule Britannia τοῦ Ε. Ρέπουλη. Δημήτριος Ζωγράφος. Νοέμβριος 1940, ποίημα Κ. Μ. Γερνίου. ΧΡΟΝΙΚΑ: Ἐπιθεώρησις τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν γεγονότων τοῦ λήξαντος μηνός. Τὸ ὑποβρύχιον «Παπανικολῆς», ὑπὸ Σκοπευτῆ. Γράμματα ἀπὸ τὸ Μέτωπον. Παλαιὸ σκίτσον ἀπὸ τὸν Ρωμῆον τοῦ Σουρή. Ποσειδοποιήσις καὶ Ὀπτασία, ὑπὸ Σκοπευτῆ. Ἡ ἔκδοσις τοῦ δευτέρου τόμου τῶν Ἐνθυμημάτων τοῦ Κασομούλη. Σχολῆ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 78

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 37 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1941

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633

ΟΙ ΠΟΘΟΙ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΜΑΣ

Μηνας τινὰς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου — καὶ ἀκριβῶς κατὰ τὸν παρελθόντα Μάιον — ὁ συνεργάτης μας κ. Δημήτριος Σ. Σουτζος, ἐλθὼν εἰς τὰ γραφεῖα τῶν «Νέων Δρόμων» μᾶς ἔφερεν τὸ κάτωθι ποίημα ὑπὸ τὸν τίτλον «Πόθοι».

Ἦδη ὁ προσφιλέτης συνεργάτης ἀγωνίζεται εἰς τὸ Μέτωπον ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ, τιμῶν τὸ ὄνομα τὸ ὅποιον φέρει, ὡς ἔγγονος τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων, δισέγγονος τοῦ Ἑλληνος Ἀρχιστρατήγου, καὶ τρισέγγονος τοῦ Ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας.

Οἱ «Νέοι Δρόμοι» ἐκράτησαν τότε ἐκρεμές τὸ χειρόγραφόν του, δεδομένου ὅτι ἡ Ἑλλάς ἠκολούθη εἰσέτι τὴν φιλειρηνικὴν στάσιν. Σήμερον παρὰ ποτέ εἶναι ἐπικαιρὸς ἡ δημοσίευσις τῶν στίχων αὐτῶν οἵτινες καθρεπτίζουν τὴν ψυχὴν τῶν πολεμιστῶν μας.

Π Ο Θ Ο Ι

Δὲν θὰ ποθήσω τὴ ζωὴ ἠσυχὴ ξεκουράστρα
Δὲν θὰ ζητήσω τῆς νυχτιάς τὴν ἡρεμὴ γαλήνη
Οὔτε θὰ ψάλω τοῦ Μαγιοῦ τίς ὁμορφιὰς καὶ τ' ἄστρα.
Δὲν ἀγαπᾶω τ' ἀγαθὰ ποῦ δίνει ἡ εἰρήνη.

Ἄπ' ὄλα πιότερο μισῶ, νὰ χάνω τὸν καιρὸ μου
Στῆς ἀπραξίας τὸ λεπτὸ ποῦ φαίνεται αἰώνας
Φιλήσυχη ζωὴ ἄστοῦ δὲν εἶναι τ' ὄνειρό μου
Ἄλλὰ ἀγῶνας, πόλεμος, φωτιά, καὶ ... πάλι ἀγῶνας.

Δὲν θέλω ν' ἄρθῃ ὁ θάνατος νὰ μ' εὕρῃ ἀποσταμένο
Ἀπόμαχο ἀπ' τὴ ζωὴ, χωρὶς κουράγιο πιά,
Γέρο, ἀρρωστίαρῃ, σὰν κερί ποῦ εἶναι πιά λυωμένο
Καὶ ποῦ τ' ἀρκεῖ γιὰ νὰ σβυστῇ μιὰ μόνη φουξιά.

Μόν θέλω ν' ἄρθῃ νὰ μὲ βρῇ, ὄρθιο νὰ πολεμᾶω
Πάνω στὰ νειάτα, δυνατὸ, γιομάτο ἀπὸ δρῆ
Μ' ἕναν τρελλὸν ἐνθουσιασμό στὴ μάχη νὰ πετάω
Καὶ νὰ ρουφῶ τοῦ μπαρουτιοῦ τὴ μυρωμένη ὄσμη.

Μὲ τοῦ βολιῦ τὸ σφύριγμα, τὸ σφύριγμα τοῦ Αἰόλου
Σὲ μελωδία θεϊκὴ νὰ ἐναρμονισθῇ,
Καὶ τὸ γλυκὸ κελάϊδημα θέλω τοῦ πολυβόλου
Γιὰ ὑστερὸν χαίρετισμὸ ν' ἀκούσω ἀπ' τὴ γῆ.

Δ. Σ. ΣΟΥΤΖΟΣ

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΛΕΒΙΔΗ

Ἐνῶ εἰς τὴν προηγουμένην σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους δημοσιεύονται στίχοι προερχόμενοι ἀπὸ τὴν ψυχὴν τῆς μαχομένης νεότητος, ἡ παρούσα σελὶς περιλαμβάνει τὸ κατωτέρω κείμενον τὸ ἀποκαλύπτει ὅτι καὶ κατὰ τὸ βαθὺ γή-
ρας τῶν οἱ ἔθνικαί τῆς Ἑλλάδος ἄνδρες δὲν ὑφίστανται νάρκωσιν τοῦ φλογεροῦ πατριωτισμοῦ.

Πρόκειται περὶ τῆς ἐπιστολῆς ἣν ὁ πολυσέβαστος γέρον κ. Νικόλαος Δ. Λεβίδης πρῶην ὑπουργός, ἀπηύθυνεν πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργόν.
Τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἔχει οὕτω :

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 7ῃ Ἰανουαρίου 1941 Τῷ Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως.
Κυρίῳ Ἰωάννῃ Μεταξᾷ, Ἐνταῦθα

Σύγγνωτε τῆ κακογραφίᾳ μου εἶμαι ἀπὸ πολλοῦ κληνῆρης. Ἐπὶ τῆ ἐπε-
τελῶ τοῦ ὀνόματος Ὑμῶν, δεχθῆτε τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια τῆς τε οἰκογενείας
μου καὶ ἐμοῦ. Εἶθε ἵνα ζήσετε μακρὰ καὶ εὐτυχῆ ἔτη ἐπ' ἀγαθῶ καὶ τῆς οἰκογε-
νείας Ὑμῶν καὶ τοῦ ἔθνους, οὐτινος τὰς τύχας δι' ἀπαραμίλλου σθένους καὶ
δεξιότητος ἀναμφισβητήτου διαχειρίζεσθε. Ὁ ἀγὼν ὑμῶν εἶναι ἀξιοθαύμαστος.
Ἐσώσατε καὶ σώζετε τὸ ἔθνος. Οὐδεὶς ἄλλος ἠδύνατο, ἢ δύναται νὰ πράξῃ καὶ
νὰ ἐξακολουθήσῃ πράττων ὅ,τι Ὑμεῖς. Διότι ἡμεῖς ἐκτὸς τῶν ἄλλων προσόντων
ἔστέ καὶ πρώτης τάξεως, στρατιωτικῆ μορφῆ, γράφω δὲ ταῦτα ἐγώ, ὅστις οὐδέ-
ποτε ὑπῆρξα κόλαξ, διότι ἡ κολακεία δὲν εἶναι τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων. Ἐκεῖνο
τὸ ΟΧΙ πρέπει νὰ ἀναγραφῆ ἐν ἀναμνηστικῷ μεταλλίῳ, ἐκ τῆς δπισθεν δὲ πλευ-
ρᾶς «Ἰωάννης Μεταξᾶς» καὶ ἡ ἡμερομηνία τοῦ ΟΧΙ. Αὐτὸ ἔσωσε τὸ ἔθνος, ὅπερ
ἀείποτε ἔσται εὐγνωμον Ὑμῖν. Ἐμμεῖναιτε ἐν τῷ ἐθνικωτάτῳ προγράμματι καὶ ἐν
τῷ ἀγῶνι. Ὡ ἰ Κλαίω μὴ δυνάμενος ἐκ τῆς ἀσθενείας μου νὰ κινηθῶ καὶ νὰ με-
τέχω κατὰ τὸ δυνατόν τῆς ἔθνικῆς δράσεως ἔστω καὶ ὡς σδραγός. Καὶ πάλιν
ἔτη πολλὰ καὶ εὐτυχῆ.
Ἑμέτερος ὄλος

Ν. ΛΕΒΙΔΗΣ

Ἐτῶν 92 Παλαιὸς ἀγωνιστῆς

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διὰ τηλεγραφήματός του πρὸς τὸν κ.
Λεβίδην, ἐξέφρασε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας του.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ δὲ τῆς παρὰ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου δημοσιεύσεως τῆς ὡς ἄνω
ἐπιστολῆς, ὁ γράφων ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Σκοπευτῆς» ἔστειλεν πρὸς τὸν κ. Λε-
βίδην τοὺς κατωτέρω στίχους :

Ὁ Λεβίδης ὁ τὸ βᾶρος εἰς τὴν ράχην του κρατῶν
ἐννενήκοντα καὶ δύο ἀκριβῶς ἐνιαυτῶν,
τώρα ποὺ κλαγγὴ πολέμου τὸν ὀρίζοντα δονεῖ
ἐπανέκτησε καὶ πάλιν τὴν παλιὰ του τῆ φωνή
ποὺ ὁ τόνος τῆς ὑπῆρξεν καὶ ὄριμος μὰ καὶ γλυκὸς
καὶ τὸν ἔλεγεν «ἀηδόνι» ὁ λαὸς τῆς Ἀττικῆς.
Ὁ Λεβίδης ἄλλων χρόνων εὐγενῆς ἀγωνιστῆς
ἔχων καὶ τὴν πένναν ὄπλον μαχομένης ἀρετῆς,
ἄν καὶ ἄρρωστος καὶ γέρον τὰς δυνάμεις ἀνακτᾷ
καὶ γιὰ νίκας τοῦ στρατοῦ μας ἀκατάβλητος σκιρτᾷ,
καὶ προσφέρων τὴν εὐχὴν του στὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν
καμαρώνει τὰ παιδιὰ μας νικητὰς τῶν Ἰταλῶν,
κι' ἂν ὁ Βασιλεὺς ὁ Βλκτωρ τῶν ριψάσπιδων αὐτῶν
εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Λεβίδη εἶχε πάει πρὸ ἔτῶν,
καὶ τοῦ τσάκισε μπιλιέτο, τὸν Λεβίδην μὴ εὐρών,
καὶ τοῦ ἔδωσαν ἐπίσης τὸν ἀνώτατον σταυρόν,
Πάντα ταῦτα ὁ Λεβίδης μετὰ σθένους λησμονεῖ,
Τεπελένι καὶ Κλεισοῦρα τὸν Λεβίδη συγκινεῖ.

Ὁ σεβαστὸς ἀνὴρ ἀπήντησεν εὐχαριστῶν.

Εὐτυχῆς Ἑλλῆν ὁ κ. Νικόλαος Λεβίδης, ὅστις κατὰ τὰ ἔτη τῆς πρώτης
νεότητός του ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν ναύαρχον Κωνσταντῖνον Κανάρην
καὶ εὐλαβῶς ἠσπᾶσθη τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἤδη ὑπέρογνος βλέπει τὴν ἀναβλω-
σιν τῆς ὀρμῆς τοῦ Κανάρη εἰς τὰ στήθη τῶν σημερινῶν πυρπολητῶν μας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ

ΣΛΗΜΑΝ ΚΑΙ ΜΥΚΗΝΑΙ

Μελέτη τοῦ κ. ΝΙΚ. Γ. ΣΤΑΘΑΚΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ.—Ὁ Σλήμαν ὑπῆρξεν ὁ
πρῶτος ὅστις ἐπεχείρησεν ἀνασκαφῆς (1876) εἰς τὰς περιφήμους Μυκῆνας.

Ἄηται κατὰ τὴν παράδοσιν ἐκτίσθησαν ὑπὸ τοῦ Περσέως ἐγγονοῦ τοῦ
Ἀκριαίου ἀπογόνου τοῦ Δαναοῦ κατὰ τὸν 18ῶ αἰῶνα π. Χ. Ὁ Πausanias
(Β', αἰὼν μ. Χ.) μόνον ἐρεῖλια συναντᾷ ἐν Μυκῆναις.

Ἐκτὸς τοῦ Σλήμαν ἄλλοι οἵτινες ἐπεχείρησαν ἀνασκαφῆς εἶναι ὁ Γεν.
Ἐφορος Σταματάκης ὁ Χ. Τσοῦντας ἀπὸ 1888 καὶ ἐντεῦθεν τελευταίως δὲ ἡ
Ἀγγλ. Ἀρχαιολ. Σχολὴ ὑπὸ τὸν Wace.

Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Μυκηνῶν περιεβάλετο ὑπὸ κυκλωπέου λίαν ἰσχυροῦ
τείχους μὲ ὀλίγας πύλας, σπουδαιότερα δὲ αὐτῶν ἦτο ἡ περιλάλητος «Πύλη
τῶν Λεόντων». Ἀξιωματικῶς ὁ ἐντὸς τῆς Ἀκροπόλεως εὐρεθεῖς «κυκλι-
κὸς περίβολος» τῶν Βασιλικῶν τάφων περιλαμβάνει 6 τάφους. Ἐν τῇ Ἀκρο-
πόλει ὑπῆρχεν ἐπίσης καὶ τὸ Μέγα Ἀνάκτορον. Εἰς τοὺς 6 Βασιλικούς Τά-
φους εὐρέθησαν ἀντικείμενα μεγίστης ἀξίας, ἀνεκτίμητα καὶ πολύτιμα κτε-
ρίσματα. (Χρυσαὶ προσωπίδες, χρυσᾶ ἀγγεῖα, διαδήματα, ἐγχειρίδια κ.τ.λ.)
Ἄπαντα δὲ ταῦτα δηλοῦν τὴν μεγίστην ἀνθησίν τοῦ Κρητομυκηναϊκοῦ Πο-
λιτισμοῦ).

Οἱ νεκροὶ πάντως δὲν ἐκαίοντο ἀλλ' ἐθάπτοντο (1). Ὁ Α' τάφος περιεῖχε
σκελετοὺς (γυναικεῖνους) χρυσᾶ κτερίσματα 3 διαδήματα 27 ἡμιδιαδήματα κτλ. Ὁ
Β' τάφος ἦτο ὁ μικρότερος ὄλων (εἰς αὐτὸν εὐρέθησαν τεμάχιο χαλκοῦ ξίφους
χρυσῶν ποτήριον κτλ). Ὁ τρίτος τάφος τὰ πλέον ἀξιόλογα κοσμήματα. Τὰ σώ-
ματα τῶν νεκρῶν οἵτινες ὑπῆρχον ἐν αὐτῷ ἦσαν περιτριλιγμένα διὰ χρυσῶν
ἐλασμάτων (2) τὰ δὲ πρόσωπα διὰ προσωπίδων χρυσῶν.

Πάμπολλα καὶ ἀξιόλογα τὰ ἐκ χρυσοῦ διαδήματα ὡς π. χ. 2 μεγάλα χρυσᾶ
διαδήματα, 13 ἡμιδιαδήματα, 701 χρυσᾶ ὑτρογγύλα πέταλα θαυμασίως κεκοσμημένα.
Ἐτετρα τῶν κοσμημάτων παρουσιάζουν τὴν μορφήν χρυσαλίδος κ.τ.λ. Ἄθη-
λον πάντως εἰς τί ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς ἐπίσης ἀγνωστος καὶ ἡ χρησιμοποίησις
τῶν ἡμιδιαδημάτων. Καίτοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου πλείστα ὅσα γινώμαι ἐξη-
νέχθησαν. Ὁ Σλήμαν ἐξέλαβεν ταῦτα ὡς ἡμιδιαδήματα (3). Ὁ Β. Στάης ἐθεώ-

(1) Τοῦτ' ὅπερ συνάγεται ἐκ τῆς ἀνακολύψεως ἐνίων σκελετῶν φερόντων εἰσὶτι
λείψανα δέρματος καὶ σαρκῶν. Τοῦτο ἠγάγεν τινὰς εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι οἱ Μυκηναῖοι
προσβαίνον καὶ εἰς ποιὰν τινὰ τῶν νεκρῶν βαλασάμωσιν (Helbig). Τοιοῦτον τι ὁμοῦς εἰς οὐ-
δὲν μέρος τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος ἐβεβαιώθη. Ὁρα Helbig «Das Homerische Epos» Ὁμοίως ὅρα
Schliemann : Mycenae σελ. 296. Ὁρα καὶ Alex Philadelfeus op. cit. σελ. 62-63.

(2) Καρβαδίας op. cit. σελ. 287.

(3) Δύο δηλ. ἐξ αὐτῶν ἀποτελοῦν ἐν ὄλων διαδήματα.

ροι ότι (1) ἐχρησίμευον πρὸς διακόσμησιν ξυλλίγων λαρνάκων ἢ φερέτρων. Ἐτε-
ροι ἐθεώρησαν ταῦτα ὡς ἐξαρτήματα ζώνης. Ἴσως τέλος νὰ ἦσαν καὶ ἐπὶ τῶν ἐνδυ-
μάτων ἐρραμένα (2). Εἰς τὸν τάφον τοῦτον εὐρέθησαν ὁμοίως καὶ 2 ἐκ χρυσοῦ
ἐλάσματος προσωπίδας, χρυσαὶ μικραὶ πλαστίγγες κτλ. (3).

Ὁ μέγιστος ὅμως καὶ κλουσιωτάτος τάφος εἶναι ὁ 4ος ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπὶ ἤρ-
χον τεθαμμένοι 5 νεκροὶ, 3 ἀνδρες καὶ 2 γυναῖκες. Εἶναι ἀφάνταστος ὁ πλοῦ-
τος ὁ ὑπάρχων εἰς τὸν τάφον τοῦτον. Ἡ περιωρισμένη ἔκτασις τῆς μελέτης ταύ-
της δὲν μοῦ ἐπιτρέπει δυστυχῶς ν' ἀναφέρω πάντα τὰ πολύτιμα εὐρήματα λε-
πτομερῶς. Ἄλλωστε πλείστοι ὅσοι ἠσχολήθησαν μέχρι τοῦδε μὲ τὴν μελέτην τῶν
εὐρημάτων τούτων. (4) Μεταξὺ ὅμως τῶν ποικίλων τούτων εὐρημάτων θείειν
πρωτεύουσιν κατέχουν τρεῖς χρυσαὶ καρφίδες διὰ τὴν κόμην, χρυσαὶ σταυροειδῆ
κοσμήματα, χρυσαὶ προσωπίδες νεκρῶν ἀνδρῶν. (5) Ἐπίσης πλάξ ἐκ χρυσοῦ
ἀναυ ὁμοίως κοσμήματος. (6)

Ἄξιον δὲ ὅπως ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι καὶ ἐγγειρίδιον ὁλοτομον χρυσοκόλ-
λητον ἀληθῶς ἐξαισίας τέχνης, ὅπερ ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς πλευρᾶς τοῦ εἰκονίζει λέ-
οντιος καὶ ἀνδρας μαχομένους πρὸς τὰ θηρία ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας ζῶα φεύγοντα.

Κομπὸν δὲ καὶ ἔξοχον εἶναι ἀγγεῖον ἐξ ἀλαβάστρου μὲ τρεῖς εἰκονοειδεῖς λα-
βᾶς ἐκτεθειμένον ἀνωθεν τῆς κεντρικῆς ὑπ' ἀοιδ. 50 ἀρχαιοθήκης ἐν τῷ Ἐθνι-
κῷ Ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ καὶ ἐν τῇ κεντρικῇ αἰθούσῃ τοῦ ἤθης Μυκηναϊκῆς
Συλλογῆς. (7) Τί δὲ νὰ εἶπω καὶ διὰ τὰ χρυσαῖα ποτήρια τῷ ὄντι μοναδικὰ διὰ
τὴν τέχνην τῶν ! !

Εὐρέθη ἀκόμη τεμάχιον μόνον ἀγγείου ἀργυροῦ μὲ παράστασιν τὴν πολι-
ορκίαν πόλεως. Εἶναι πράγματι δυστήχημον ὅτι ὁλόκληρον τὸ ἀγγεῖον δὲν περι-
σώθη, ἀλλὰ μικρὸν τμήμα τούτου. (8)

Ἐν τῷ σωζομένῳ θραύσματι παρίσταται μάχη ἔξω τῶν τειχῶν τῆς πό-
λεως. Διακρίνει τις (9) τοὺς τοξότας γυμνοὺς μαχομένους, ἑτέρους δὲ ἐνδεδυμέ-
νους μὴ μετέχοντας ὅμως τῆς μάχης. Πιθανὸν νὰ ἦσαν γέροντες ἐξεληθότες τῆς
πόλεως ὅπως ἐμπυχῶσαν τοὺς ὑπερασπιστὰς ταύτης, ἴσως αὐτὰ ταῦτα τὰ ἀγω-
νιζόμενα τέκνα τῶν ! Ἐντὸς δὲ τῆς πόλεως καὶ ἕτερα πρόσωπα καὶ δὴ εἰς τὰ
τείχη εὐρισκόμενα παροτρύνοντα τοὺς μαχομένους.

Οἱ ὑπὸ τοῦ Ἐθρῖκου Σλήμαν ἀνακαλυφθέντες τάφοι περιέχουν ἐκτὸς τῶν

(1) Ὅρα Ἀρχ. Ἐφημ. 1907 σελ. 37 καὶ ἐξῆς.

(2) Καββαδίας ὀρ. cit. σελ. 238 καὶ ἐξῆς. Ἄλλως τε οὗτος φησὶν ὅτι καὶ παρ'
Ἑβραίοις τοιοῦτον ἐπὶ ἤρχον ἐπικαλεῖται δὲ καὶ Βασιλ. Β', κεφ. I 24 «Θυγατέρες
Ἰσραὴλ ἐπὶ Σαούλ κλάυσαν τὸν ἐνδιδύσκειν ὑμᾶς κόκκινα μετὰ κόσμου ὑμῶν τὸν ἀνα-
φέροντα κόσμον χρύσειον ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν.»

(3) Ὅρα περὶ τῶν χρυσοῦν μικρῶν αὐτῶν πλαστίγγων ἐν Tsountas—Irving Manatt,
Σελ. 105 (The Dwellings of the Dead—Golden Balances)

(4) Ὅρα διὰ πλείονα ἐν Καββαδία ὀρ. cit. ἀπὸ 243—256.

(5) Αἱ δύο ὅμοιαι ἢ ἑτέρα διάφορος.

(6) Αὕτη ἐχρησίμευεν ἵνα καλύπτῃ ὡς θώραξ τὸ στήθος ἑνὸς τῶν νεκρῶν (0,18 μηκ.
0,30 πλάτος).

(7) Ὅρα Ἀλεξάνδρου. Φιλαδελφῶς σημειῶσιν καὶ εἰκόνα τοῦ ἀγγείου τούτου εἰς
«Ν. Δρόμους» Ὀκτ. τοῦ 1940 σελ. 11.—Ὅμοίως ὄρα Alex. Philadelfeus ὀρ. cit. σελ. 69.

(8) Ὅρα Καββαδία ὀρ. cit. σελ. 251 εἰκ. 295—296 α

(9) Ὅρα Χ. Τσουντα ἐν Ἀρχ. Ἐφημ. 1891.

ἄλλων καὶ πλῆθος χρυσῶν ἀντικειμένων ἐν οἷς καὶ ρομβροειδῆ κομβία εἰς μέγα
ἀριθμόν. (1)

Ὅμοίως ὑπάρχουν καὶ 10 κοσμήματα χρυσοῦ. Ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι εἰς
ταῦτα ὑπάρχει ἢ παράστασις δύο ἀετῶν ἀντιμετώπων. (2)

Εἰς ἐκ τῶν νεκρῶν τοῦ τάφου τούτου (κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Σλήμαν γενο-
μένην ἐκθεσιν) εὐρέθη ἐν καλῇ καταστάσει. Καὶ αὐτὴ ἡ σάρξ πως διαφάινετο καὶ
ἀμφότεροι οἱ ὀφθαλμοὶ τιν εὐκρινῶ, ἐφαίνοντο. Εἶσθε καὶ οἱ 32 ὀδόντες αὐ-
τοῦ. (3)

Ὁ ἕκτος καὶ τελευταῖος τάφος ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ Σιγαματάκη Ὁ τάφος
οὗτος ἦτο πενιχρὸς μόνον δὲ 1 χρυσοῦν ποτήριον ἀνευρέθη ἐν αὐτῷ. Τὰ ἀγγεῖα
τὰ γυνικῶς ἀνευρεθέντα εἶναι εἴτε ἀμαυροχρῶμα, εἴτε στυλινδροχρῶμα. Ἡ διακό-
σμησις οὗτων συνίσταται εἰ, εὐθύγραμμο ἢ καμπύλα γραμμικὰ κοσμήματα φυτὰ
κ. λ. κ. (π. χ. φύλλα κισσοῦ, φοίνικας ἀκόμη δὲ μορφῆς θαλασσίων ὄντων (πολυ-
πόδων ἰχθύων, κογχυλίων κ. τ. λ.) καὶ μορφῆς ἀνθρώπων.

Ὁ Σλήμαν ἐκτὸς τῶν εὐρημάτων εἰς τοὺς ἀναφερομένους τάφους προσέβη
καὶ εἰ ἑτέραν ἐν Μυκῆναις ἀνασκαφὴν. Μεταξὺ τῶν εὐρημάτων λαμπρὸς δακτύ-
λιος εὐρέθει ἐντὸς κορυφῆς. (4) Διὰ τὴν παράστασιν τοῦ ἐν λόγῳ δακτυλίου
δηλοῦν τῶν πέντε εἰκονιζομένων γυναικῶν ἀγεννήθησαν ἀμφιβολία. Οὕτω δὲ
Milchhofer θεωρεῖ τὴν καθήμενὴν γυναῖκα ὡς τὴν θεὸν Πέραν εὐρισκόμενὴν
μεταξὺ τῶν γυμνῶν τῆς ἑτεροῦ (5) θεωροῦν — ὅπερ καὶ πλέον ὁρθὸν — ταύτην
ὡς τὴν Ὀθραϊαν Ἀφροδίτην ἐν κήπῳ. Ἀνωθεν ταύτης ὑπάρχει τὸ πανάρχαιον
σύμβολον τοῦ Διὸς ὁ ἀμφιστομος πέλεκυς. (6) (7)

Πέραν τοῦ χώρου τούτου ἀνασκαφαὶ ἐνηργήθησαν ὑπὸ τοῦ Τσουντα. Με-
ταξὺ δὲ τῶν εὐρημάτων χαλκῶν ἀγαλμάτων χυτῶν. Ἀγαλμάτια τοῦ εἶδους τού-
του ἐν Μυκῆναις κυρίως εὐρηναί. (8) Ἰδιαιτέρως δὲ θ' ἀναφέρωμεν καὶ ἀληθῶς

(1) Ὁ Σλήμαν ἀριθμεῖ ταῦτα εἰς 340 !

(2) Ἀπὸ τοῦ Παναρχαίου χρόνου ὁ ἀετὸς ὑπῆρξεν τὸ πτηνὸν βασιλέων τε καὶ
θεῶν. ἦτο τὸ σύμβολον τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ μεγαλείου. Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Μυθολογίαν
εἶναι τὸ σύμβολον τοῦ Διὸς. Ὁ Ὅμηρος γινώσκει τὸν ἀετὸν ὡς πτηνὸν προσφιλὲς τοῦ
Διὸς «ὅς τε σοὶ αὐτῷ φίλτατος οἰωνῶν.» (Ω, 310). Ὅμοίως καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐκ τῶν τρα-
γικῶν («ὁ σκηπτροβόμῳ ἀετὸς κύων Διὸς.») Περιέργως δὲ καὶ ἀετὸν δικέφαλον εὐρισκο-
μεν καὶ ἐν Μεσοποταμίᾳ. Εἰς τὴν Ἰνδικὴν Μυθολογίαν ὁ ἀετὸς εἶναι ὁ ἵππος τοῦ Θεοῦ
Βισνοῦ, ὁ ἵππος τοῦ Ἥλιου.

(3) Ἐκ τούτου τινὲς συνεπέρανον ὅτι ποῖα τις βάλσαμώσις ἐγένετο τῶν νεκρῶν.

(4) Ὅρα Καββαδία ὀρ. cit. σελ. 228 Ὅμοίως ὄρα Helbig ὀρ. cit.

(5) Καββαδίας ὀρ. cit. σελ. 276 (326). Ἡ παράστασις τοῦ ἐν λόγῳ δακτυλίου σύγ-
κεται ἐκ πέντε γυναικῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἢ μία καθήμενη. Κατακτικρικῶς τὰ στήθη
τούτου δηλοῦνται (ἐνθ' ὑμίζοντα τοιχογραφίας Κρήτης καὶ Τίρονθος)

(6) Κυρίως ὁ Furtwängler.

(7) Ὅρα Alex. Philadelfeus ὀρ. cit. σελ. 65.

(8) Ἡ παράστασις αὕτη γνωστὴ ἰδιαιτέρως ἐκ τοῦ Καρὶα λατρευομένου Στρατίου ἢ
Λαυρανδέως Διὸς ὅστις κρατεῖ ἐν τῇ μιᾷ τῶν χειρῶν τοῦ πέλεκυν ἐν τῇ ἄλλῃ δὲ δόρυ.

(9) Ἐτερον εὐρέθη ὁμοίως καὶ ἐν Ἰαλουσῷ τῆς Κύπρου ἢ δὲ προέλευσις εἶναι ἐκ
τῆς τελευταίας πιθανῶς Μυκηναϊκῆς περιόδου. Πρὸς τῆς Κυπριοφρονικῆς τέχνης (καὶ ἐκ
τῶν γενομένων ἀνασκαφῶν) μᾶλλον γινώσκοντες ὅτι καὶ αὕτη αὕτη ἢ Μυκην. τέχνη εἶχεν
εἰς τὴν Κύπρον εἰσαδύσει (ὡς καὶ εἰς Ρόδον καὶ εἰς ἄλλας πόλεις). Τὰ σχετικὰ εὐρήματα
ἀφαιρούνται εἰς ἀνακαλύψεις τοῦ A. Walters, A. Smith κ. ἀ. Ὅρα καὶ ἐν ὑποσημ. α. ἐν
I. M. Παναγιώτοπούλῳ ὀρ. cit. (Γεν. Ἰστ. Τέχν.) σελ. 191.

σπουδαίον ἀγαλμάτιον κειμήλιον ἐξ Αἰγυπτιακῆς πορσελάνης. (1) Ἐπί σκαραβαίων δὲ εὐρεθέντων ἐν Μυκῆναις (2) ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομα Ἀμενόφις καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Βασιλίσσα Ἴσι (3).

Ἄξιοι δὲ ὅπως ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι καὶ οἱ θολωτοὶ κτιστοὶ τάφοι (9 γνωστοί).

Οἱ τρεῖς εὐρηθῆναι ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ ἀνήκουν προφανῶς εἰς τὴν Βασιλ. οἰκογένειαν οἱ δὲ ἕτεροι ἔξ ἑκτὸς αὐτῆς.

Μέγιστος τάφος δυστυχῶς ὅμως ἀπὸ καιροῦ σεσυλημένος εἶναι καὶ ὁ καλούμενος θησαυρὸς τοῦ Ἀτρέως (4) Δρόμος μῆκους 35 μ. πλάτους δὲ 6 μ. ὁδηγεῖ εἰς αὐτόν. Τοῦτον ἐξερεύνησεν ἡ Ἑλλην. Ἀρχαιολ. Ἐταιρ., διὰ τοῦ Σταματάκη (1878) (5). Τὸ ἐν τῷ Βράχῳ δωμάτιον ἐχρησίμευσεν πρὸς ταφήν. Ἡ δὲ ἐξσποδος τοῦ θησαυροῦ ἔφερε ὑπέρθυρον εἰς τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε πιθανῶς ἡ γνωστὴ ἡμῖν παράστασις τῆς Πύλης τῶν Λεόντων (6). Τὸ ἑσωτερικὸν δὲ ὁμοιάζει κατὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκφρασιν τοῦ Τσοῦντα μὲ πελωρίαν κυρτήν. (7) Ὁ δεύτερος τάφος, ὁ καλούμενος τῆς Κλυταιμνήστρας ἀνεσκάφη ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Σοφίας Σλήμαν (1876) (8) ὁλοκληρωτικῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Τσοῦντα. (1892) Ἐκοσμεῖτο δὲ ὁ τάφος οὗτος δι' ἡμικίονων ἐξ ἀλαβάστρου μετὰ ραβδώσεων. (9)

Γεννᾶται νῦν τὸ ζήτημα διατὶ οἱ τάφοι οὗτοι ὀνομάθησαν θησαυροί; Ὑπάρχουν πλεῖστα γινώμαι, τινὲς φρονοῦσι ὅτι ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν ταύτην ἐκ τῶν πολλῶν χρυσῶν κοσμημάτων αἵτινα θὰ ὑπῆρχον πρὸ τῆς ἐκσπύσεως. Ἄλλοι ἐπεστήριξαν ὅτι ἡ ὀνομασία ὀφείλεται διότι κτίσματα τινὰ ὑπόγεια ἐχρησίμευσαν πρὸς ἀποταμίευσιν σιτηρῶν κλπ. Ὁ Καββαδίας λέγει ὅτι ὁ Φιλοποιμῆν εἰς ταύτην ἀποθήκην ἐξεμέτρησεν τὸ ζῆν. (10) Τὰ εὐρήματα πλεῖστα ἴσα ἰδιαιτέρως δὲ μνείαν ποιούμεθα τεμαχίων πηλίνων ἀγγείων (εὐρεθέντων παρὰ τὴν πύλην τῶν λεόντων) (11) Ταῦτα προσαμοιάζουσι πρὸς τὰ ἐκ Κρήτης εὐρεθέντα καὶ ἀποκληθέντα Ἀνακτορικοῦ ρυθμοῦ (12).

(1) Εἰς τοῦτα εὐρηθῆναι ἐν δέλτῳ ἐγκεχαραγμένον τὸ ὄνομα Ἀμενόφις ὁ Γ'. (1411—1375 π.χ.) τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀμενόφις ὁ Γ' (18ῃ Δυναστεία) ἀναγινώσκειται καὶ ἐπὶ ἄλλων μικρῶν ἔργων ἀνευρεθέντων ἐν Μυκῆναις (ὄρα καὶ Φιλαδελφῆος op. cit. σελ. 61).

(2) Καὶ ἐν Ἰαλυσοῦ τῆς Ρόδου.

(3) Ἡ Τεγὲ — Ὅρα Σπ. Μαρινάτου Μυκῆναι Μ. Ἑλλ. Ἐγκυκλ. Τομ. ΙΖ'. Σελ. 840.

(4) Οἱ κατὰ τὴν πρώτην ἀρχαιότητα τάφοι ἦσαν λάκκοι τετράγωνοι (ἢ κυκλικοί). Μεταγενεστέρως ἐγένοντο πλουσιώτεροι κτιστοὶ ἢ λαξευτοί. Ὁ τάφος ἡ θησαυρὸς τοῦ Ἀτρέως εἶχε διαδ. 14,20 ὕψος δὲ 13,60 κατασκευασμένος ἐντὸς τῆς πλευρᾶς λάφου (πλεῖστονα ἐν Τσοῦντα op. cit. σελ. 30—31) Ὅρα καὶ λεπτομερείας ἐν Tsountas—Irvineg Matthei κ.λ.π. σελ. 117 (Beehive and Chamber tombs—At. Mycenae)—Ὅρα καὶ ἐν E. A. Browne op. cit. σελ. 40.

(5) Ὅρα Καββαδίας op. cit. σελ. 276. εἰκ. 388 ἐνθα καὶ ἀναπαράστ. ὑπὸ C Chiptez.

(6) I. M. Παναγιωτοπούλου op. cit. σελ. 185.

(7) Τσοῦντας op. cit. σελ. 31. Ἐγράμμος πρὸς τὸν θησαυρὸν τοῦ Ἀτρέως καὶ ἐκ τοῦ Μινῶου εἰς τὸν Ὀρχομενὸν τῆς Βοιωτίας.

(8) Ὅρα Tsountas κ.λ.π. σελ. 122.

(9) Ὅρα αἱ ραβδώσεις τοῦ Δωρικοῦ Ρυθμοῦ.

(10) Πλουτ. β'. Φιλοπ. 19 «οὐ μὴν ἀλλὰ κομίσαντες αὐτόν εἰς τὸν καλούμενον θησαυρὸν οἶκημα κατώγειον οὔτε πνεῦμα λαμβάνον οὔτε φῶς ἔξωθεν οὔτε θύρας ἔχον ἀλλὰ μὲγάλῳ λίθῳ περιεγόμενῳ κατακλείομενον ἐνταῦθα κατέθετον.»

(11) Συμπληρ. ὑπὸ I. H. Marshall Journal of Hellenic Studies 1894 σ. 317, 1893 σ. 192.

(12) Palace style (1400 π. Χ.) Ὅρα Ἀλ. Φιλαδελφῆος op. cit. σελ. 69. Τὰ ἀγ-

πάντως τὰ εὐρήματα ταῦτα (καὶ δὴ τῶν τελευταίων τάφων δεικνύουσι ὅτι ἀνήκουν εἰς τὴν νεωτέραν Μυκην. περίοδον μέχρι αὐτῆς τῆς νεωτάτης τῆς ἀποτελούσης μεταβάσιν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ γεωμετρ. ρυθμοῦ.

Τοιαῦτα ἐν συντομίᾳ δυνατῆ τὰ τῶν γενομένων ἀνασκαφῶν ἐν Μυκῆναις. Βεβαίως δὲ ὑπῆρξεν ὁ Ἑρρίκος Σλήμαν μόνος ἐρευνητῆς τῆς θαυμασίας ταύτης περιοχῆς!

Οἱ ἕτεροι ὅμως τὸν ἠκολούθησαν! Ἄξιοι θαυμασμοῦ καὶ ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης εἶναι πάντες οἱ ἐν Μυκῆναις ἐρευνηταὶ καὶ δὴ ὁ ἀείμνηστος Χ. Τσοῦντας. Πρὸ τοῦ 1876 ὅμως, ἔτου; καθ' ὃ ἐγένοντο αἱ περίφημοι ἐν Μυκῆναις ἀνασκαφαὶ ἡ Ἐπιστήμη δὲν ἐγνώριζεν περὶ τῶν προηγουμένων περιόδων τῆς κυρίως Ἑλληνικῆς ἐποχῆς (1). Διὰ τοῦ Ἑρρίκου Σλήμαν κυρίως ἀπεδείχθη ἡ ὑπαρξίς πολιτισμοῦ καθαρῶς ἑλληνικοῦ τοῦ Μυκηναϊκοῦ. (2) Διὰ τῶν εὐρημάτων τῶν τῶν πλουσιῶν ὁ Σλήμαν ἐν Μυκῆναις καὶ ἐν Τροίᾳ ἀπέδειξε τὴν ἀλήθειαν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου παραδιδωμένων, προσέτι δὲ δῆλον κατέστη ὅτι τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη εἶχον ὁλοκληρὸν τὴν μορφήν αὐτῶν εἰς τὸν Μυκηναϊκὸν πολιτισμὸν (3). Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐξέλιπεν ὁ Μυκηναϊκὸς πολιτισμὸς δὲν ἔσβυσαν ὡς λέγει ὁ Τσοῦντας καὶ αἱ παραδόσεις. Αὗται ἐκληροδοτήθησαν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς οὕτως ὥστε ἀπετέλεσαν πνευματικὴν τροφήν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους (4) (5).

Ἐξ ὁλοκληροῦς περίοδος, μακρὰ ἀγνωστος περίλαμπος διὰ τῆς σκαπάνης τοῦ Ἑρρίκου Σλήμαν ἦλθεν εἰς φῶς κατὰ τρόπον ὥστε ἀναντιρρήτως νὰ καταστῇ ἡ Ἑλλὰς κοίτις ἀρχαιοτάτου θαυμαστοῦ πολιτισμοῦ!

N. Γ. ΣΤΑΘΑΚΗΣ

γεῖα τοῦ τύπου τούτου ἀπεκλήθησαν ἀνακτορικά, ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐρευνητοῦ τῆς Κνωσοῦ ἐπιφανοῦς Ἀγγλου Ἀρθούρου Ἐβανς καθ' ὅσον τῷ ὄντι ἔξοχον καὶ βασιλικὴν διακόσμησιν ἔχουν. Ὅρα ὁμοίως Ἀλεξ. Φιλαδελφῆος «Ἀμφορεὺς ἐκ Κνωσοῦ» εἰς «Ν. Δρόμους», Τεύχος 86, 1940.

(1) Ἐγένετο λόγος βεβαίως περὶ μυθικῶν μᾶλλον περιόδων Πελασγῶν, Λαλέγων κλπ.

(2) Ὁ Σπ. Μαρινάτος φρονεῖ ὅτι ἀπέδειξεν καὶ τῶν ἀνωτέρω εἶναι ὅτι «πανταχοῦ ὅπου αἱ ἀνασκαφαὶ μᾶς ἀπεκάλυψαν σπουδαία κέντρα πολιτισμοῦ Μυκηναϊκοῦ ἐκεῖ ἀκριβῶς τοποθετοῦνται καὶ οἱ ἑλληνικοὶ μῦθοι...» Διὰ πλεῖστονα ὄρα ἄρθρον Μαρινάτου ἐν τῷ «Πολιτισμῷ» Τομ. I, τεύχ. 9 σελ. 752 καὶ ἐξῆς.

(3) Ὅρα Σ. Μαρινάτου «Μυκηναϊκὸς Πολιτισμὸς» ἐν Μ. Ἑλλ. Ἐγκυκλοπαίδ. Τομ. ΙΖ' σελ. 847—48.

(4) Ὅρα Τσοῦντας op. cit. σελ. 65.

(5) Ἐπὶ τῆς ἐπίδρασεως τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ τέχνης ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ ὄρα ἰδίᾳ Arthur I. Evans «The Eastern Questions of Anthropology» before the British Association London Times Sept. 18, 1896 (... Beyond the limits of its original seats primitive Greece and its island ... we can trace the direct diffusion of Mycenaean products notably ceramic Wares across the Danube to Transylvania and Moldavia. More isolated relics in Spain and even the Auvergne...) Ὅρα ὁμοίως Tsountas κ.λ.π. op. cit. σελ. 356.

« ΑΦΕΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΛΘΕΙΝ ΠΡΟΣ ΜΕ ! »

« Η τοιχογραφία αυτή εξετελέσθη εν έτει 1895 εις τόν έν 'Αθήναις ναόν του 'Αγίου Γεωργίου Καρότη υπό τοθ κ. 'Αλεξ. Φιλαδελφώς. 'Ο άειμνηστος ποιητής Ι. Πολέμης, βαθύτατα εισδύσας εις τό νόημα της εικόνας και εις τό ύψηλόν της αναπαραστάσεως σκοπόν, έγραψε τότε τά εξής :

« Τήν ιδέαν, ητις έπεκράτει άλλοτε, ότι ή ελευσις και διάδοσις του Χριστιανισμού συνέτεινεν εις εξολόθρευσις της Τέχνης, πρώτοι διέψευσαν οι ζωγράφοι της Αναγεννήσεως, οι διδάσκαλοι ούτοι της νεωτέρας Τέχνης. 'Η Δυτική 'Εκκλησία, μεθ' όλην την άσπληρότητα τώνιδιαιτάξεών της, άφηκεν ελεύθερα τά όρια της έξεικονίσεως του θρησκευτικού ιδεώδους, τουθ' όπερ επί μακρόν χρόνιον κατέκρινε τό όρθόδοξον πλήθος, ούδαμος πράγματι στηριζόμενον ή εις κληρονομικήν πρόληψιν, άρχομένην από της έποχής της έπισήμου άναστυλώσεως τών άγιών εικόνων. 'Εκτοτα οι ανατολικοί ναοί έκοσμοούντο δι' εικόνων κατά τό μάλλον ή ήττον όμοίων προς άλλήλας, διά τύπων και παραστάσεων έπακριβώς καθωρισμένων, έν αις τρόπον τινά άπηγορεύετο σιωπηρώς ή άφαρσεις ή προσθήκη γραμμής τινός εις την πρώτην σύνθεσιν, ητις έχρησίμευεν, ούτως ειπεΐν, ως ύπογραμμός εις τόν ζωγράφον. 'Η βυζαντινή αυτή τέχνη έβαινεν ούτως, έως ότου επήλθεν ή ρωσική ζωγραφία, ήν ήκολούθησαν νεωτερίζοντές τινες 'Ελληνες εικονογράφοι, συγκρίνοντες ούτην μετά τών κατά παράδοσιν παραστάσεων και άποτελοούντες κράμα πόρρω μόν απέχον της άληθοϋς τέχνης, έγγύτατα δέ κείμενον τη προτέρα μονοτονία, ητις έδέσμευσε την έμπνευσιν του καλλιτέχνοσ.

Εδύτυχως φαίνεται από τινας ήδη ανατέλλουσα ή ήως και εις τό μικρόν όρίζοντα της νεωτέρας άλληνικής τέχνης και τό νεώτερον πνεσμα, ποτισθέν, ως έδει, εις τά διαυγέστερα νάματα, ύπόσχεται πως να διαλύση την όμίχλην. Τοιαύτη τις ύπόσχεσις δύ'εται ίσως να θεωρηθη και ή έν τω ναώ του 'Αγίου Γεωργίου άρτι φιλοτεχνηθείσα εικών υπό του παρ' ήμίν έρασιτέχνοσ κ. Αλεξ. Φιλαδελφώς, ης ή έμπνευσις στηρίζεται εις τό ΙΗ' Κεφάλαιον του κατά Λουκάν. Εύαγγελίου : « προσέφερον δέ αυτώ και βρέφη ίνα αυτών άπτηται. 'Ιδόντες δέ οι μαθηταί έπατίμνησαν αυτώσ. 'Ο δέ 'Ιησοϋς, προσκαλεσάμενος αυτά, ειπεν : « Αφετε τά παιδια έρχισθαι προς με, και μή κωλύετε αυτά ! ... »

« Αν ή εικών ούτη του κ. Φιλαδελφώς παρουσιάζη άτελείας τινάς, ως άλλως τε οι μεμνημένοι τά της τέχνης δύνανται ν' άποδώσωσιν εις την άνε-

πάρκειαν τών παρ' ήμίν μέσων, προτύπων κτλ., έξυψαύται άφ' έτέρου, ως βασιζομένη επί ύγιουσ έμπνεύσεως και έλκύει έτι μάλλον την προσοχήν του άνεπηρεάστωσ κρίνοντοσ διά την άληθή αυτης πρωτοτυπίαν. Αί μέχρι τουδε επί του ίδιου θέματος γραφείσαι εικόνες άλλοίαν όλως ιδέαν παρέχουσιν εις τόν θεατήν, παριστώσαι τόν 'Ιησοϋν εύλογούντα επίσης τά παιδια έν χρονικώ δηλαδή σημείω μεταγενεστέρως της σκηνης, ήν έκθέτει τό άνωτέρω άπόσπασμα του Λουκά. 'Ο κ. Φιλαδελφεϋσ ούδεμίαν τών εικόνων εκείνων έμιμήθη, ή εικών του βασίζεται χρονικώς επί της άναγραφομένησ σκηνης, ή δέ μορφή του 'Ιησοϋ του δέν έμφαίνει την ήπιότητα της εύλογίας, αλλά την άσπληρότητα της έπιτιμήσεως.

'Ο 'Ιησοϋς έν τη εικόνι ταύτη δέν άποτείνεται προς τά παιδια, δέν επιθέτει την χείρα επί της κεφαλής αυτών. άλλ' ύψοί τόν βραχίονα έπιτακτικώς προς τοϋσ μαθητάσ, ολονει λέγων « μή κωλύετε αυτά ». Δι' αυτό άκριβώς και επί της μορφής τών παιδιών και τών μητέρων αυτών έκδηλοϋται μετ' άρκούσης έπιτυχίας, άφ' ένός μόν ο φόβος τών κωλύοντων μαθητών, οστις και δικαιολογείται και μετριάζεται πως οκό της έκτιμήσεως του 'Ιησοϋ, άφ' έτέρου δέ τό προς τόν μέγαν διδάσκαλον σέβας και ή πεποίθησις, ήν έχουν επί της εύλογίας αυτου. 'Η σύνθεσις έν τω συνόλω αυτης παρουσιάζει άρμονικήν ποικιλίαν καλλιτεχνικώς κυμαινομένην και άπολήγουσιν εις τό εύθυτενές παράστημα του 'Ιησοϋ, έφ' ου άποτυποϋται συμβολικώς ή εύθειά αυτου διδασκαλία και ή έλπίς του μέλλοντοσ μεγαλείου. 'Η κατά μέρος έκτέλεσις υπό έποψιν ίδια γραμμών πολλαχού έξικνεΐται εις σημείον τά μάλλα εύτυχές' μία μάλιστα μορφή κυφής γραίας έγγύς τω 'Ιησοϋ, ήν φαίνεται κυρτοί μάλλον τό βαθύ προς τόν διδάσκαλον σέβας, ή τά μακρά έτη, παρουσιάζει τέλειον τύπον, έξ εκείνων, οϋς πολλοί τών ζωγράφων θά ήθελον φθονήσει. Μεταξύ τών εύτυχών σημείων του έογου δύναται επίσης να θεωρηθη και ή τοπική άποψις, σαφώς έμφαίνουσα τόν τόπον, έν ω ή σκηνή έκτυλλίσσεται.

Τά επί ώρισμένου στερεοϋ μέρουσ έκτελούμενα ζωγραφικά έργα παρέχουσι οϋν τοίς άλλοίς και την έξής δυσκολίαν, ότι πολλακις τό άναγκαιοϋν εις την έκτέλεσιν αυτών φως δέν διευθύνετο κατά την βούλησιν του ζωγράφου, ή δ' έν ύπαιθρω έργασία κυκλουμένη πανταχούθεν υπό φωτόσ και ίδια έκ τών άνω, φυσικώτερον καθιστά τό έργον της φωτισκιάσεως και άπλούστερον. Οϋχ' ήττον, μόνον έν τω ίδίω αυτου έργαστηρίω ο καλλιτέχνης είναι κύριος του φωτόσ και τουτο πάλιν, ένόσω ή άτιμόσφαιρα έπιτρέπει. Τοϋτο, φαίνεται, συνέβη και εις τόν κύριον Φιλαδελφέα. Τό μέρος του ναοϋ επί του οποίου ανέλαβε να έκτελέση την εικόνα του και άνεπαρκώς φωτίζεται και ύψηλότερον του δέοντοσ δέχεται τό άνεπαρκές εκείνο φως. Τοιαύτη τις θέσις θά ήτο καταλληλοτέρα δι' έργα γλυπτικής, διά τά όποια ο καλλιτέχνης μόνον μορφάς έχει να ζητήση. 'Ο χρωματισμόσ τών εικόνων προϋποθέτει σκιάσ και άποχρώσεισ και ταύτας μόνον ή κατά βούλησιν του ζωγράφου διαύθυναι του φωτόσ δύναται να παράσχη. Την δυσκολίαν ταύτην ο κ. Φιλαδελφεϋσ πολλαχού φαίνεται κατορθώσασ να υπερπηδήση και άν τό έργον του παρουσιάζη πανταχού δυσδιακρίτουσ τινασ άτελείασ φωτισκιάσεως, κέκηται οϋχ' ήττον τό προτέρημα ότι ή σύλληψις αυτου είναι πάντως πρωτότυπος, ή έμπνευσις άληθής, ή σύνθεσις άδρά και ή καθόλου έκτέλεσις πλήρησ νεανικοϋ και άγνωϋ σιοθήματοσ. Θά ήύχόμεθα δέ όπως και άλλοι έμπειρότεροι χρωστίηρες άναλαμβάνοντες την άγιογράφησιν ναών, ακολουθήσωσι την σχολήν, ήν μετά τόσης ζέσεως φαίνεται ακολουθήσασ ο κ. Φιλαδελφεϋσ.»

Πλήν του Πολέμη, πολλοί άλλοι ήσχολήθησαν τότε με τό έν λόγω έργον Τέχνης, έν οις και ο Σουρης, γράψασ (εις τόν Ρωμηόν της 2 Δεκεμβρίου 1895) τά εξής :

'Αλέξανδρος Φιλαδελφεϋς, γνωστόσ λογάσ βαρβάτοσ και λάτρησ της ζωγραφικής, έκόσμησεν έχάτως, τόν 'Αγιον Γεώργιον με θαυμαστήν εικόνα, χωρίς κανένα παλαιόν και άσκητικόν κανόνα. Εικών άδράσ συλλήψεως και πρωτοτυπωιάτης, κι' ο Μέγασ 'Ιουλιανός άν ήτ' ο Παραβάτης, χάριν αυτης και μόνον,

ήθελ' εύθϋς τόν διωγμόν να παύση τών εικόνων, Κι' εικονοκλάσται σύγχρονοι άνέκραξαν πολλοί : « τέτοιαισ εικόνεσ μάλιστα ! ... και ποίοσ δέν της φιλεί ; »

ΑΠΟ ΤΟ RULE BRITANNIA ΤΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΕΠΟΥΛΗ

Πολλοί αναγνώσται μας παρεκάλεσαν όπως ει δυνατόν δώσωμεν πλήρη την έργασίαν του Ρέπουλη περί «Αγγλικού Πολιτισμού» την δημοσιευθείσαν τό 1917 εις τας εφημερίδας της Θεσσαλονίκης. Τό πρώτον μέρος έδη μοσιεύθη εις τό προηγούμενον τεύχος μας.

Διδόμεν ήδη κατωτέρω την συνέχειαν. Δυναμέθα μάλιστα νά ειπωμεν ότι εις την συνέχειαν αποκαλύπτεται καλύτερα ή παρατηρητικότης του μακαρίτη Ρέπουλη, συλλέξαντος χαρακτηριστικάσ σκηνάς από την κίνησιν των τότε εν Θεσσαλονίκη και Μακεδονία υπηρετούντων Άγγλων αξιωματικών και στρατιωτών. Η συνέχεια έχει ούτω :

«Πρό τινων ήμερών Άγγλος αξιωματικός εύρισκόμενος εις τό κέφι, έκινδόνευε νά φθάση εις παρεξήγησιν, μη δυνάμενος νά συνεννοηθή με τόν υπηρέτην ενός ζαχαροπλαστείου. Ότε παρεμβαίνει εύγενής κυρία έξ Αθηνών, παρευρισκομένη εις τό ίδιον ζαχαροπλαστειον και αντιληφθεύσα την παρεξήγησιν, και διευκολύνει την συνεννόησιν. Την έπομένην πληροφορείται ο αξιωματικός περί του όνόματος της κυρίας, μεταβαίνει εις έπισκεψίν της, ζητεί συγγνώμην, και εύχαριστεί αύτήν ότι «κατεδέχθη νά δείξη εύγενές ενδιαφέρον ύπερ αυτού, εύρισκόμενου εις τοιαύτην κατάστασιν».

**

Ούτε ο μάλλον άμόρφωτος Άγγλος και μεθυσμένος άκόμη ούτε άνθρωπον ένοχλεί, ούτε ζών πειράζει ούτε δένδρον θίγει, ούτε άλλην ροπήν κακοποιόν έκδηλώνει ούδεμίαν. Δεν διείσωσεν εις την ψυχήν των ο άτταβισμός κανέν Ιχνος άγριότητος και βαρβαρότητος. Έξηράνισεν ο πολιτισμός των κάθε ρόζον τοιαύτης κληρονομίας. Έλείανε και έλάμπρυνε τόν χαρακτήρα των.

Ακό τοιοούτον ύψος χαρακτηρών ούδέν τό παράδοξον εις την πρὸς τοὺς κατωτέρας ψυχικότητος και διανοητικότητος συμπεριφοράν. Ούτε υπηρέτης, ούτε και άχθοφόρος ήκουσεν έδῶ ποτέ ὄβριν ή βλασφημίαν από Άγγλον οϊασδήποτε τάξεως.

Βλέπουν με έπικειή μάλλον έκπληξιν τοὺς εύρισκόμενους επί κατωτέρου επιπέδου άνθρωπίνης αντίληψως, και συγκαταβαίνουν μέχρις αύτων αντί νά ὀργίζωνται κατ' αύτων. Έγκείται άραγε εις τόν χαρακτήρα τοούτον και της διπλωματίας των εν μέρει τό μυστήριον ;

Και έπειτα τοὺς λέγουν έγωϊστές.

**

Είπα : ούτε ζών πειράζουν.

Διήρχετο εις την παρά τό Τελωνείον ὁδόν πτωχὸς γυρολόγος με τό άμαξάκι του σιρόμενον ύπό άξιόθρηνητου άχαμνόντος μη δυναμένου μήτε τόν ίδιον του σκελετόν νά σύρη. Συνέπεσεν την ὄραν εκείνην νά εύρίσκειται εκεί αριθμός τις Άγγλων στρατιωτών. Ο επί κεφαλής αξιωματικός παρατηρεί εις τόν γυρολόγον διά τινος διερμηνέως ότι άν δεν ήμπορεί νά τρέψη τόν ίππον του και νά τόν αποσύρη από την έργασίαν, καλήτερα νά τόν άπαλλάξη από τό μαρτύριον της ζωής.

— Άπ' αυτό τό άλογο ζω και εγώ, άπαντᾶ ο γυρολόγος.

Και κτυπά τό ταλαίπωρον άλογον, άνίκανον και τά πόδια του νά ανασηκώση από τόν βόρβορον.

Ο Άγγλος αξιωματικός δεν άνιέχει πλέον ανασύρει τό ρεβόλβερ, σκοπεύει τόν πολυβασανισμένον ίππον, και τόν άπαλάσσει από τό μαρτύριον. Ο κύριός του μένει έμβρόντητος.

— Πόσα λεπτά θέλεις ; τόν έρωτᾶ ο Άγγλος.

Ο γυρολόγος έσκέφθη ὀλίγον, και απήντησε :

— Διακόσιαις βραχμαίς !

— Πάρεταις, γιά νά αγοράσης άλλο γαρό !

Έκινδόνευε—πρό μηνών — πτωχή γυναίκα από τοκετόν εις τό Κιλκίς. Έκλήθησαν εις εξέτασίν της και δύο εκεί παραμένοντες Άγγλοι Ιατροί. Έξετάσαντες άπεφάνθησαν ότι ήτο άνάγκη έγχειρίσεως, αλλά δεν είχαν τά έπιτήδεια έργαλεία. Τηλεφωνοῦν δέ άμέσως εις τό Νοσοκομείον Θεσσαλονίκης τό πράγμα, προσθέτοντες ότι άν δεν γίνει χειρουργική επέμβασις εντός δύο ὄρων τό πολύ, ή επίτοκος αποθνήσκει. Και ζητοῦν τά άναγκαία έργαλεία.

— Έρχομαι ο ίδιος άμέσως ! — άπαντᾶ ο χειρουργος Ιατρός του Νοσοκομείου.

Μετά μίαν ὄραν ήτον εκεί, μεταβάς πῶς ; Δι' άεροπλάνου ! Διά μίαν πτωχήν και άλλόφυλλον γυναίκα ! Εις τοιαύτας ὄρας !

Και έγεινεν ή έγχειρίσις, και έσώθη ή πτωχή πρόσφυξ.

Όταν κατόπιν εξέκίνησεν ο εύγενής Άγγλος νά επιστρέψη με τό άεροπλάνον, ὄλος ο Έλληνικός συνοικισμός είχαν συρρεύσει και τόν προέπεμπε με ζητωκραυγάς ύπερ της Άγγλίας.

**

Δι' ὄλας αύτάς τας άρετάς λατρεύονται πράγματι οι Άγγλοι εις ὄλην την Μακεδονίαν. Λατρεύονται και θαυμάζονται ! Κατενθουσιασμένοι δέ και οι στρατιῶται μας μαζύ των. Και προσαρμόζονται θαυμάσια. Όταν έχοντες νά βιδίσουν μακράν ὁδόν συναντοῦν Άγγλικά φορτηγά άδισκίνητα τά φωνάζουν και οι Άγγλοι σωφέρ σταματοῦν, και με μείδισμα εύγλωττότερον παντός λόγου τοὺς παραλαμβάνουν και τοὺς άφίουν οπου ζητοῦν.

— Τζόννυ ! — τοὺς φωνάζουν.

Και κάμοντες μακράν πορείαν, εύχονται νά συναντήσουν πρὸς την ίδίαν κατεύθυνσιν τοὺς άγαπητοὺς «Τζόννυ» εὖί αυτοκινήτων.

Άλλά και οι Άγγλοι κατευχαριστημένοι από τοὺς ίδικούς μας.

Πολυτιμώτατον δέ βέβαια κεφάλαιον ή τοιαύτη συναδέλφωσις διά την Έλλάδα. Την Καθαράν Δευτέραν πόσον ὄραϊον τό θέαμα Άγγλων στρατιωτῶν συμμετεχόντων εις τό γλέντι των εδζώνων μας έξω εις τά Καραγάτσια, ὄστε και νά χορεύουν μαζύ των εις τόν σурτόν !

**

Δεν είδα δέ άκόμη ούτε έναν καιπούρη, ούτε έναν προγάστορα, ούτε έναν ραιβόν ! Ούτε έναν κακομοίρη ! Νά προσθέσω και ούτε έναν ρυπαρόν. Ποτέ, ούτε ένα ! Ούτε και όταν καταλασπωμένοι γυρίζουν από τό μέτωπον.

Διδυμμένοι τύποι σωμάτων και μορφῶν, Ένιαϊος ρυθμός και εις αυτό τό καλοῦπι. Άμφιβόλλω άν άλλος Έδρωπαϊκός λαός παρουσιάζει τόσην δμοιομορφίαν : εις την ὄψιν εις τό παράστημα, εις την ὄμιλιαν, εις την ὄλην έκφρασιν. Και εις την ψυχήν. Ψυχήν σεμνήν πρὸς έαυτήν, εύγενή πρὸς τοὺς άλλους και άφωσιωμένην εις την πατρίδα. Νοθς ὄγιης εις σώμα ὄγιές. Οι πρόγονοί μας τό είπαν, Οι Άγγλοι τό έπραγματοποίησαν. Και ή δμοιομορφία ή ψυχική, ο καθολικός συντονισμός των ἰδεῶν και των αισθημάτων, ή ενότης και ταυτότης των Έθνικῶν και φυλετικῶν χαρακτηριστικῶν, ἰδοῦ τό άπαρασάλευτον θεμέλιον του Άγγλικού μεγαλείου.

Τύποι αγαθωσύνης. Είναι οι μάλλον άνύποπτοι και εύθεϊς χαρακτηήρες. Τό «ή αλήθεια σώσει ήμάς» αποτελεί ὡς φαίνεται, τό οικόσημον παντός Άγγλου, γραμμένον εις τό μέτωπον και εις την ψυχήν του καθενός και του Τζέντελμαν ὄσον του έργάτου, και του άπλουστέρου στρατιώτου, ὄσον του αξιωματικού και του κοινοτέρου πολίτου ὄσον του έξεχωτέρου. Φιλαλήθεια εύθύτης, ειλικρίνεια, πίστις, έντιμότης, λευκότης. Και κυριότης.

Έχουν συναλλαγὰς έκατομμυρίων έδῶ. Και μοῦ έλεγεν φίλος Διαυθυντής Τραπεζίης.

— Ένας Άγγλος έξοφλῶν συνάλλαγμα ενός έκατομμυρίου φράγκων δεν χρειάζεται ούτε εν τέταρτον της ὄρας ένῶ ο μη Άγγλος διά λογαριασμόν 100.000 φράγκων μόνον, χρειάζεται πολλαπλάσιον χρόνον.

— Γιατί ;

— Διότι ο Άγγλος μετρεῖ μόνον τας δεσμίδας των χαρτονομισμάτων που του δίδεις, είτε από μεγάλα, είτε από μικρά χαρτονομίσματα είναι αι δεσμίδες. Ένώ ὄλοι οι άλλοι λυουν τας δεσμίδας και μετροῦν και τά χαρτονομίσματα ένα—ένα. Διότι ο Άγγλος δεν φαντάζεται ποτέ ότι είναι δυνατόν νά τόν γελάση ένα κατάστημα, και έχει την αξίωσιν άν τυχόν κατόπιν εκεί οπου θά πληρώση εύρεθῇ ότι αι δεσμίδες δεν είχαν σωστά τά ποσά ; νά τόν πιστεύσης, και είναι βέβαιος ότι θά δώσης ὄσα σοῦ εἴπη ότι έλειπαν. Γελοῦν δά όταν βλέπουν τοὺς άλλους νά λυουν τας δεσμίδας και νά χάνουν καιρῶ εις τό μέτρον και ξανάμέτρον. Ο χρόνος είναι χρῆμα ! Times is money !

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Τὸν παρελθόντα Νοέμβριον ἀπέθανε καὶ ἐκηδεύθη ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον ἐκλεκτοὺς δημοσιολόγους καὶ πατριώτας τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος, ὁ Δ η μ. Ζ ω γ ρ ά φ ο ς. Ὁ μεταστὰς Ναυπλιεὺς τὴν καταγωγὴν, εἶχεν ἀπὸ νεαρῆς ἡλικίας ἐπιδοθῆ εἰς τὸν γεωπονικὸν κλάδον, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν αὐτοῦ μέρος καὶ τὸ ἱστορικὸν, συγγράφας πληρεστάτην εἰς πολλοὺς τόμους Ἱστορίαν τῆς Γεωργίας ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς Ἑλλην. Παλιγγενεσίας. Ἐκτὸς ὅμως τῆς πολυτίμου ταύτης συγγραφῆς ὁ Δημ. Ζωγράφος συνέγραψε πλείστα ἄλλα δημοσιεύματα εἰς βιβλία, περιοδικὰ καὶ εἰς ἐφημερίδας ἀφορῶντα τὴν Γεωργίαν, τὴν Γεωπονίαν καὶ κτηνοτροφίαν ἐν Ἑλλάδι, παραλλήλως δὲ πρὸς ταῦτα μὲ τὸ πρακτικὸν αὐτοῦ πνεῦμα εἰργάσθη πυρετωδῶς πρὸς ἐπέκτασιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς κτηνοτροφίας. Ἰδιαιτέρως δὲ κατὰ τὰ τελευταῖα ἐτη ἐδημιούργησε πατελλήνιον κίνησιν ὑπὲρ τῆς κονικλοτροφίας διοργανώσας καὶ εἰδικὴν ἐκθεσιν ἐν τῷ Ζαπτεῖῳ Μεγάρῳ, ἣτις ἔσχε ζῶηροτάτην ἀπήχησιν καθ' ὅλην τὴν ἡμετέραν χώραν. Ἀλλὰ τὰς φιλογεωργικὰς αὐτοῦ ἰδέας καὶ διαθέσεις ἐπραγματοποίησε ὁ δέμνητος Ζωγράφος ὅτε διορίσθη Τμηματάρχης ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Γεωργίας, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μέλη ἐς αἰὲ ἀλησιμόνητος ἡ μοναδικὴ αὐτοῦ φιλοπονία καὶ ὁ ἀκραιφνὴς καὶ ἅγιος αὐτοῦ ἔρως πρὸς τὸν ἐθνικὸν τοῦτον κλάδον, ὃν σπουδαίως ἐπροσιόταυσε καὶ ἀνύψωσεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις τῆς 4ης Αὐγούστου. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον πρὸ παντὸς ὡς ἀδάμιας ἐφῄτιζε καὶ ἐστόλιζε τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ κοινωνικὴν δράσιν τοῦ Δημ. Ζωγράφου ἦτο ἡ ἄκρα αὐτοῦ ἀφιλοκέρδεια, διότι ὡς γνήσιος ἰδεολόγος καὶ πατριώτης οὐδέποτε ἀπέβλεπε εἰς ὕλικὰ κέρδη, τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ ἄτινα ἐξέδιδεν ἰδίαις δαπάναις ἐσκόρπιζεν ἀνά τὸ Πανελλήνιον δωρεάν, ὅπως διαδώσῃ γεωργικὰς γιώσεις εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν. Συλλυπούμεθα τὴν οἰκογένειάν του καὶ ἰδιαιτέρως τὴν ἀδελφὴν του Δίδα Εὐγενεῖαν Ζωγράφου, τὴν τόσον εὐδοκίμως ἐνισχύσαν τὴν λογοτεχνικὴν ἐν Ἑλλάδι κίνησιν διὰ τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως», ἣν ἀπὸ 25ετίας ἀνελλιπῶς ἐκδίδει.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1940

Βουνὰ λαγκάδια ἐφρύαξαν
Καὶ λίμνες μαζευθῆκαν
Καὶ τὰ ποτάμια ἀνάστροφα
Στὸν δρόμον τους σταθῆκαν.

Μὲ χέρια τοῦ Ἐκατόγχειρος
Καὶ γίγαντος ποδάρια
Στὸ χῶμα τὸ αἱματόβρεκτο
Τιμῆς χαράζει ἀχνάρια.

Ποῖος εἶν' αὐτὸς ὁ ἀσύγκριτος;
Θαυμάζει ἡ ἀνθρωπότης.
Αὐτὸν τὸν εἶδε κι' ἄλλοιτε
Στὸν ἐνδοξον καιρὸν τῆς.

Στὸ ξάφνιασμά του φῶς ἄγνων
Στὴν γῆν ἐπάνω ἀπλώθη·
Στὴν ἀπειλήν, στὸν κίνδυνον
Ἕνας λαὸς ὠρθώθη.

Κ Μ. ΓΕΡΗΝΙΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΣΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

4. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Καταλαμβάνομεν τὴν Πρεμετῆν.
6. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Καταλαμβάνομεν τοὺς Ἄγλους Σαράντο. Εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως εὐρέθη ἡμιβυθισμένον ἰταλικὸν ἀντιτορπιλικὸν, 6000 ἰταλοὶ λιποτάκται κατέφυγον εἰς Σερβίαν. Παραίτεται ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου Μπαντόλιο, τὸν ἀντικαθιστᾷ ὁ Κοβαλλέρο.
7. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Κατάληψις τοῦ Δελβίνου. Ἀντικατάστασις τοῦ διοικητοῦ τῶν Δωδεκανήσων Ντέ Βέκι.
Ἡ Παναγία τῆς Τήνου προσφέρει εἰς τὸν ἀγῶνα τὰ ἀφιερῶματά της.
Ἀπόφασις τῆς Ἀμερικῆς νὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἑλληνικὸν ἀγῶνα.
8. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Κατελήφθη τὸ Ἀργυρόκαιρον.
13. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Θάνατος τῆς Μεγάλης Δουκίσσης Μαρίας θυγατρὸς τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ πρώτου.
17. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ὑποχώρησις τῶν Ἰταλῶν πρὸς Κλεισοῦραν.
19. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ὁ κ. Λούδ Τζῶριτζ τονίζει ὅτι τὸ συμφέρον τῆς Ἀγγλίας ἐπιβάλλει νὰ ὑπάρχῃ Ἑλλὰς ἰσχυρά. Ζητεῖ νὰ πληγῇ ἀνηλεῶς ἡ Ἰταλία.
Νέοι αἰχμάλωτοι εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων.
20. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Εἰσοδος τοῦ Ἀγγλικοῦ στόλου εἰς Ἀδριατικὴν.
23. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Κατάληψις τῆς Χειμάρρας.
24. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Τὸ ὑποβρύχιον «Παπανικολῆς» μὲ κυβερνήτην τὸν κ. Μιλτῶνα ἱατρίδην ἐπιτίθεται κατὰ ἰταλικῆς νηοπομπῆς μεταφερούσης στρατόν. Βυθίζει 3 πλοῖα μεταγωγικά.
29. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Τὸ ὑποβρύχιον «Πρωτεύς» καταστρέφει τὸ ἐχθρικὸν μεταγωγικὸν «Σαρδηνία». Τὸ ὑποβρύχιον δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν βάσιν του.
31. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Τὸ ὑποβρύχιον «Καϊσώης» μὲ κυβερνήτην τὸν κ. Θ. Σπανίδην μεταβάλλει εἰς πυροτέχνημα ἐν ἰταλικὸν πετρελαιοφόρον ὅπερ μετέφερεν εἰς Ἀλβανίαν πυρομαχικά.
Κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα ἡ ἰταλικὴ ἀεροπορία ἐδράσεν ἐναντίον τῆς Πρεβέζης, Ζακύνθου, Λευκάδος, Ἄρτης, Δυτικῆς Πελοποννήσου, ἐξοχικῆς περιοχῆς καὶ πόλεως Θεσσαλονίκης, ἀγροτικῶν περιφερειῶν Κοζάνης, Πατρῶν καὶ Ἰωαννίνων, Λαρίσης, κυρίως ἡ Κέρκυρα ὑπέσθη ἐπαινημένους βομβαρδισμοὺς, βομβαρδισθεῖσα καὶ κατ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, καθ' ἣν ἡ Ἀγγλικὴ καὶ ἡ Γερμανικὴ ἀεροπορία ἀνέστειλαν τὸς ἀμοιβαίως ἐπιδρομὰς. Ἀφ' ἑτέρου ἡ Ἀγγλικὴ ἀεροπορία ἐπανελημμένως ἐπιτυχῶς ἐδράσεν κατὰ τῶν λιμένων Ἀθλῶνος καὶ Δυρραχίου. ἡ δὲ ἀποτυχία τῶν Ἰταλῶν περὶ τὴν ἐξεύρεσιν στρατιωτικῶν στόχων σχετίζεται μὲ τὸ γεγονός ὅτι ἐντὸς τῆς 22 Δεκεμβρίου 18 ἰταλικά ἀεροπλάνα κατερίφθησαν εἰς τὸ μέτωπον.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΣΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

1. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Κατὰ τὸν «Παρατηρητὴν» τοῦ Λουβίνου διαλύονται τὰ ἰταλικά ὄνειρα περὶ Μεσογειακῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐμπόδια ἡ ἑλληνικὴ λόγχη καὶ ἡ στάσις Ρωσίας, Τουρκίας, Γιουγκοσλαβίας, Βουλγαρίας.
3. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ὁ Βούλγαρος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τονίζει ὅτι ἡ Βουλγαρία ἐπιθυμεῖ νὰ μέλῃ ἐκτὸς τῆς συρράξεως.
6. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ταραχαὶ εἰς Φιοῦμα, Τεργέστην καὶ Νεάπολιν.
10. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Πανώλεθρα τῶν Ἰταλῶν ἐν Λιβύῃ. Ὁ κ. Χίτλερ ὁμιλεῖ περὶ ἐνδεχομένης δεκαετοῦς διορκείας τοῦ πολέμου.
11. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ἐπιτυχία τῶν Ἀγγλῶν ἐν Λιβύῃ. Συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι 8000 ἰταλοὶ ἐν οἷς καὶ 3 στρατηγοί.

12. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ἡ Ούγγαρια ὑπογράφει σύμφωνον φιλίας μετὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας, ἀσχετον πρὸς τὸν Ἄξονα. Πανωλεθρία τῶν Ἰταλῶν εἰς Ἄφρικὴν. Ἄνω τῶν 20.000 αἰχμάλωτοι.

13. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ἐν Ἀββὴ οἱ Ἰταλοὶ ὑποχωροῦν ἐν συγχύσει. Κατεργρίθησαν 31 ἰταλικά ἀεροπλάνα.

14. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ἐν Γαλλίᾳ ὁ κ. Λαβάλ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ κ. Φλαντέν.

15. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις καταθέτει πλησίον τοῦ νεκροῦ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος τὰ λείψανα τοῦ υἱοῦ του ἐκ Βιέννης μετακομισθέντα.

17. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Οἱ Ἄγγλοι ἤρχισαν ἐπίθεσιν εἰς Ἀρρην. Δηλώσεις τοῦ κ. Ροῦζβελτ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆν Ἀγγλίαν διὰ τὸν πόλεμον.

18. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ἐντελείεται ἡ ἐξέγερσις εἰς Ἀρρην. Ἀξιώσει τῆς Γερμανίας ἀπηλευθέρωσαν ἀμέσως οἱ Γάλλοι τὸν συλληφθέντα κ. Λαβάλ.

20. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Οἱ Γερμανοὶ κλείνουν τὰ σύνορα τῆς Γαλλίας κατεχομένης καὶ μὴ Πιέζουν τὸν Πεταίν νὰ δεχθῆ συνεργασίαν.

23. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ὁ κ. Τσῶρτσιλ καλεῖ τὸν Ἰταλικὸν λαόν, τὸν Βασιλέα καὶ τὸν στρατὸν νὰ ξεχωρήσουν εὐρύνας ἀπὸ τὸν ἐγκληματικὸν Νιτοῦτσε.

«Πρὶν ἔλθωμεν εἰς χεῖρας ἐκ τοῦ συστάδην ἀναλογισθῆτε τὴν σκληρὰν θέσιν εἰς ἣν ἔφερε τὴν Ἰταλίαν ἡ παραφροσύνῃ ἐνὸς ἀνθρώπου». Ὁ κ. Πεταίν ἀρνεῖται νὰ δεχθῆ στρατιωτικὴν συνεργασίαν μετὰ τὸς Γερμανούς.

26. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Δράσις Ἀβησσυνιακῶν σωμάτων κατὰ τῶν Ἰταλῶν. Ἐντασ τῶν σχέσεων Ρωσσίας καὶ Ρουμανίας. Ἀφιξίς γερμανικοῦ στρατοῦ ἐν Ρουμανίᾳ.

27. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ὁ κ. Πεταίν ἀρνεῖται τὴν παράδοσιν τοῦ γαλλικοῦ στόλου στοὺς Γερμανούς.

29. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Οἱ Ἄγγλοι καταβυθίζουσιν γερμανικὸν ἀνεφοδιαστικόν. Ὁ κ. Ροῦζβελτ τονίζει διὰ τὴν Ἀγγλίαν θὰ νικήσῃ καὶ ἡ Ἀμερικὴ θὰ ἀντιμετωπίσῃ ρεαλιστικῶς τὴν κατάστασιν.

31. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ. Ἀγγλικὸν πολεμικὸν βυθίζει εἰς τὴν Ἀδριατικὴν 4 ἰταλικά πλοῖα ἀνεφοδιασμοῦ. Οἱ Ἄγγλοι καταρίπτουσιν εἰς τὸ Ἴόνιον ἰταλικὸν ὑδροπλάνον. Κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα ἡ Ἀγγλικὴ ἀεροπορία πλὴν τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ δράσεώς της ἐσημείωσεν δράσιν ἐπιτυχῆ ἐν Ἰθουρίνῳ, Νεαπόλει, λιμένι Τριπόλεως, Βρέμῃ, Κιέλῳ, Βιελμσχάφεν, ὡς καὶ ἐναντίον τῶν πρὸς τῆς Γερμανίας κατεχομένων ἐδαφῶν. Τὴν 21 Δεκεμβρίου ἐγένετο μέγιστος κατὰ τοῦ Βερολίνου βομβαρδισμός. Ἀνατίναξις σπαθμῶν—ἐργοστασίων—ἀποθηκῶν.

Ἀφ' ἐτέρου οἱ Γερμανοὶ κατ' ἐπανάληψιν ἐπέδραμον κατὰ τῆς Ἀγγλίας.

Ἐπι τῇ λήξει δὲ τοῦ ἔτους ἀνεκοινώθη διὰ τὸς Ἄγγλους κατέστρεψαν 3090 ἐχθρικά ἀεροπλάνα κατὰ τὸ λήξαν ἔτος.

ΤΟ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ

Ἀπό μίαν ὀλόμυρη ράχη
Λευκοφόρα ἢ Δόξα πετᾶ,
Τὴν ἐλκύουσιν καὶ πάλιν ναυμάχοι,
Τὸν κλειδὸν Ἰατρὶδῆ ζητᾶ.

Ἐπαινεῖ τὸ λαμπρὸ παληκάρι
Καὶ στεφάνι τοῦ δίνει βαρὺ,
Γιατὶ ἔδειξε σθένος Κανάρη
Καὶ ταξίζει αὐτὸ νὰ φορῇ.

ΣΚΟΠΕΥΤΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΙΟΝ

Ἡ Ἀιώνιος Γενικὴ Ἑταιρεία Τιμέντων ὀργάνωσεν εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις γραφεῖα τῆς ὑπηρεσίας ἔχουσιν ουστηματικὸν σκοπὸν τὴν ἀποστολὴν πραγμάτων πρὸς τοὺς στρατιωθέντας διακοσίους μέχρι τοῦδε περίπου ὑπαλλήλους τῆς καὶ ἐργάτας. Οὗτοι λαμβάνοντες, τὰ δέματα ἀπαντοῦν πρὸς τὴν Ἑταιρίαν, αἱ δὲ συγκεντροῦμεναι ἀπαντήσεις εἶναι λίαν συγκινητικαὶ καὶ χαρακτηριστικαὶ τοῦ πνεύματος ὑπερῆλικρατεῖ εἰς τὸ μέτωπον. Ἀπὸ τῶν ὅγκων τῶν ἀπαντήσεων σταχυολογοῦμεν μερικὰς, ἀπάσας ἐξ ἐργατῶν προερχομένας.

Ὁ ἐργάτης Θεόδωρος Κανελλῆς γράφει : «Ἡ εὐγενὴς αὐτὴ χειρονομία σας μᾶς βιδεὶ δύναμιν καὶ θάρρος εἰς τὸ νὰ ἐκπληρώσωμεν καλῶς μέχρι τέλους τὰς κρῆς τὴν πατρίδα μας ὑποχρεώσεις.» Ὁ Νεοκλῆς Παυλίδης εὐχαριστῶν λέγει : «Ἐμμεῖνα συγκεκινημένος διὰν ἀντίκρουσα τὸ προερχόμενον δέμα ἀπὸ τὴν ἀγαπητὴ μου Ἑταιρίαν εἰς τὴν ὅποιαν ἠργαζόμην ἐπὶ τόσα χρόνια. Μαζὶ μὲ τὰς ἀπείρους μου εὐχαριστίας ἔρχομε νὰ σας διαβεβαιώσω διὰ τὸ ἔφ' ὅσον ἔχομεν προστάτην τὸν Γεώργιον Β' τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶ ἀρχηγὸν καὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν δωροτην, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θὰ ρίξωμεν εἰς τὴν θάλασσαν τὸν ὕπουλον καὶ ἀνανδρὸν εἰσβολέα μεταβληθέντα διὰ τῆς ρομφαίας μας λόγχης εἰς φυγάδαν.»

Ὁ Νικηφόρος Βαμβακάρης γράφει : «Τὸ πατρικὸν ἐνδιαφέρον ὑμῶν μ' ἐπλημύρισε ἀπὸ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ ἀφοσίωσης ὥστε νὰ νοιώσω μέσα στὴν ψυχὴ μου διὰ τὸν ὑπάρχον τὸσον καλοὶ ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι δὲν λησιμονοῦν τὰ παιδιὰ ἑκείνα τὰ ὅποια ἐκάλεσεν ἡ Πατρίδα νὰ προσφέρουν, τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς τὸν Ἱερὸν αὐτὸν ἀγῶνα.»

Ὁ Ἀνδρέας Ἀδαμόπουλος, γράφει : «Βεβαιωθῆτε διὰ τὸ προσπαθήσωμεν ὅλοι νὰ φανοῦμε ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν τῆς Μεγάλῃς μας Πατρίδος.»

Ὁ Κωνστ. Γκόγκος γράφει : «Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτὸν μου πολὺ εὐχαριστημένον διότι καὶ ἐγὼ ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μου συμβάλλω στὸν κοινὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς ἀγαπητῆς μας πατρίδος καὶ εὐχομαι ὅπως μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ θεοῦ ἐπιστρέφοντες νικηταὶ καὶ εὐρισκόμενοι μετὰ εὐχῆς ἐπιδοθῶμεν εἰς τὰς ἐργασίας μας ὑπερήφανοι γιὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος μας καὶ τῶν προΐσταμένων μας ἀκόμη ὅτινες ποικιλοτρόπως συμβάλλουσιν εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα μετὰ ἀξίας πάσης ἐκτιμήσεως χειρονομίας πραγματικοῦ πατριωτισμοῦ.»

Ὁ Νικόλαος Βροντός, λέγει : «δὲν φαντάζεσθε τὴν χαρὰν καὶ τὴν συγκίνησιν μου ποὺ μὲ θυμηθῆκατε καὶ μοῦ ἀποστείλατε μάλ्लινα εἶδη σὲ αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ποὺ τὸ μάλ्लινο εἶναι ὁ ἀχώριστος σύντροφος παντὸς στρατιώτου. Καὶ πάλιν σας εὐχαριστῶ διὰ τὴν πατρικὴν μέριμναν ποὺ δεικνύετε πρὸς τοὺς ἐργάτας τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας. Οἱ ἐργάται αὐτοὶ πρέπει νὰ εἶναι ὑπερήφανοι διότι ἔχουν τοιαύτην Διεύθυνσιν καὶ θὰ σας εἶναι πάντοτε εὐγνωμόνες.»

Ὁ Δημήτριος Ἀλιμάνης τονίζει διὰ ἐντὸς ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος θὰ «τσακίσωμεν» τὸν «ὕπουλον καὶ βάρβαρον» ἐχθρὸν.

Ὁ Ἰωάννης Σπανομαρίδης γράφει : «Ἡ εὐγνωμοσύνη μου πρὸς σας θὰ εἶναι εἶναι αἰώνια καὶ ὄχι τὸσον ἐμοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς φιλότιμης πατρίδος μας ἡ ὅποια εἰς ἡμέρας ἀγῶνων ὑπὲρ τῶν ἰδεῶν της, ἐναντι τοῦ βαρβάρου ἐχθροῦ, εὕρσκει τοιοῦτους βοηθοὺς καὶ ὑποστηρικτὰς ὡς σεις.»

Ὁ Δημήτριος Ἀοβειτᾶς τονίζει διὰ «ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν διατήρησιν ἐκείνων ποὺ μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ πρόγονοί μας.»

Ὁ Σπυρίδων Ρεπούλιας λέγει «Εἶμαι ὑπερήφανος διότι οἱ προΐσταμένοι μου δὲν ὑστέρησαν εἰς αἰσθήματα φιλοπατρίας ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας. Διὰ τοῦτο οὐδόλως ἀμφέβαλλα καὶ ἐπερίμενα τὰ δῶρα σας μὲ πλήρη πεποίθησιν. Σας εὐγνωμονῶ καὶ φαντάζομαι διὰ τὸ πολὺ σύντομα θὰ ἔλθωμεν νικηταὶ καὶ πάλιν θὰ σας προσφέρω τὰς ταπεινάς μου ὑπηρεσίας μὲ μεγαλειότητα προθυμίαν.»

Ὁ Παν. Φωτιάδης λέγει : «Ὁ πόλεμος διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς ἑλληνικῆς οἰκογενείας καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος.»

Ὁ μηχανοδηγὸς Γεώργιος Ἰωάννου γράφει : «Ἐλπίζομεν πῶς θὰ πετάξωμεν τοὺς Ἰταλοὺς εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἡσυχὸι πλέον ἐπιστρέφοντες εἰς τὰς ἐστίας μας θὰ συνεχίσωμεν τὴν Εἰρηνικὴν μας ζωὴν.»

Κυθουμη Ζωή

Εΐπαν πώς για την "Ηπειρο στέλλ' ή μακαρονοῦ στρατοῦς ἀπὸ τὸ Βάρι,
ἀλλ' εΐδαν 'μπρὸς τὸν Φασουλή με χρώμ' 'Αβησσυνεῦ
κι' ἐπήρανε ποδάρι.

(Ἀπὸ τὸν Ρωμῆὸν τοῦ Σαυρῆ τῆς 29 Μαρτίου 1914)

Προειδοποιήσεις

'Ο Κύριος Τσῶρτσιλ κατὰ καθήκον με γλώσσα πάλουσαν σάν τελατίνι, πρὸς τῆς Σαβόιας μιλῶν τὸν Οἶκόν εΐπε νὰ διώξουνε τὸν Μουσολλίνι.

Γερά τοῦ 'Αγγλου τὰ σκέτα λόγια καὶ ἂν ὁ Τσῶρτσιλ εἰσακουσθῆ μετὰ τοῦ Νιούτσε καὶ ἡ Σαβόια δὲν θά'χῃ κίνδυνον νὰ σκουπισθῆ.

Πλὴν ἂν ἀγρίων στιγμῶν νεφέλαι ἐγκαρδιότητα βροθὲν ἀμφοτέρων τότε τὸν Βίκτωρα 'Εμμανουέλε ξεγράψμετέ τον ἐκ τῶν προτέρων.

ΣΚΟΠΕΥΤΗΣ

'Οπτασίαι

'Ο 'Αρχηγὸς τοῦ Φασισμού φαιδρὰς στιγμὰς διάγει οἱ Στρατηγοὶ τοῦ ἔγιναν στήν Μπάρτια ἀγγλοφάγοι κί τόσον ἐπεκράτησαν ἐν μέσῃ 'Αφρικῇ ποῦ σωρηδὸν τοὺς ἔβαλαν οἱ 'Αγγλοὶ στὸ σακκί.

'Ο 'Αρχηγὸς τοῦ Φασισμού με μεγαλομανίαν μετρά ἐπίσης τρόπαια ἀπὸ τὴν 'Αλβινίαν καὶ βλέπει τὴν σημαίαν του ἐνδόξως ἐπηρμένην ἀπὸ τὸ 'Αργυρῶκαστρον ἕως τὴν Βουλιαγμένην.

'Ο 'Αρχηγὸς τοῦ Φασισμού κοιμᾶται ἐπὶ ρόδων καὶ θεωρεῖ ὡς κτήμα του ἐπ' ἀπειρον τὴν Ρόδον κί ἂν προχωρήσει τὸ κακὸν στήν διανόησιν του ὡς καὶ τὴν Κρήτην ἀσφαλῶς θά θεωρῆ δικήν του.

'Ο 'Αρχηγὸς τοῦ Φασισμού ζαλίζει τὴν 'Υδρόγειαν τονίζων πὼς γιὰ στέρναν του κατέχει τὴν Μεσόγειον πλὴν ὁ μεγάλος στόλος του 'σάν πιδ λογικευμένος αὐτὰ τάκουει βερβεσέ καὶ κάθεσαι κρυμένος.

ΣΚΟΠΕΥΤΗΣ

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΩΝ ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ

'Εκυκλοφόρησεν ὁ δεῦτερος τόμος τῶν στρατιωτικῶν ἐνθυμημάτων τοῦ ἀγωνιστοῦ τῆς 'Επανάστασεως τοῦ 1821 Νικολάου Κασομούλη. 'Ο τόμος οὗτος εἶναι ἀγκυλώτερος τοῦ πρώτου ἀποτελούμενος ἀπὸ 600 περίπου σελίδας. Μετὰ τινὰς μῆνας, θά κυκλοφορήσῃ καὶ ὁ τρίτος τόμος διὰ τοῦ ὁποίου καὶ θά συμπληρωθῆ τὸ ὄντως μνημειῶδες ἔργον, τὸ ὁποῖον ρίπτει φῶς εἰς πλείστα ὄσα γεγονότα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος. 'Ο διερχόμενος τοὺς δύο τούτους τόμους δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ αἰσθανθῆ βαθυτάτην ἐκτίμησιν πρὸς τὴν ὄντως ἔθνικὴν πρωτοβουλίαν τοῦ κ. Φιλίππου Δραγοῦμη Ἰσοβίου μέλους τῆς Μπαγκείου ἐπιτροπῆς τῆ γενναία δαπάνη τῆς ὁποίας τὸ ἔργον ἐκδίδεται. 'Ανευ τῆς πρωτοβουλίας τοῦ κ. Δραγοῦμη τὸ πολύτιμον αὐτὸ χειρόγραφον τὸ ὁποῖον ἔμεινεν κλειστὸν ἐπὶ 80 περίπου ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἀπεβίωσεν ὁ Κασομούλης, θά παρέμενεν εἰσέτι ἐντὸς τῆς ἀκτίνος τῶν κινδύνων τοὺς ὁποίους τόσα ἱστορικὰ χειρόγραφα διέτρεξαν καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ὑπέκυψαν εἰς αὐτοὺς. 'Αναμφιβόλως παράλληλος ἔπαινος ὁφείλεται εἰς τὸν ἐπιφανῆ Ἕλληνα ἱστοριοδίφην κ. Βλαχογιάννην ἐπιμεληθέντα τῆς ὄλης ἐκδόσεως καὶ προσθέσαντα σχόλια τὰ ὁποία ὄντως ἀποτελοῦν δημιουργικὴν ἐργασίαν.

ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

(Α. Θ. Η. Ν. Α. Ι. 78 'Οδὸς 'Ακαδημίας. 'Αριθ. τηλ. 32633)

'Ιδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σύνδεσμου Βιομηχάνων καὶ τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐν 'Ελλάδι Ἀνω-ύμων 'Εταιρειῶν

Σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶναι ἡ διὰ τακτικῶν μαθημάτων καὶ διαλέξεων εἰδικὴ μετεκπαίδευσις τῶν στελεχῶν τῆς Βιομηχανίας, Βιοτεχνίας καὶ τῶν πρὸς αὐτὰς συγγενῶν παραγωγικῶν κλάδων, διὰ τῆς παροχῆς γενικωτέρας οικονομικῆς, νομικῆς καὶ τεχνικῆς μορφώσεως, πρὸς ἐξύψωσιν τῆς ἐν γένει ἐπαγγελματικῆς ἱκανότητος αὐτῶν.

'Η Σχολὴ λειτουργεῖ βάσει τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1940

Πρόεδρος Διοικητικοῦ Συμβουλίου 'Επαμεινώνδας Χαρίλαος.

'Αντιπρόεδρος 'Ανδρέας Χατζηκυριάκος.

Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου: Εὐάγγελος 'Ιατρίδης, Τιμολέων Λούης Μιχ. Ρινόπουλος, Λούκας Κανακάρης Ροῦφος, 'Ιωάννης Τερζάκης, 'Αντώνιος Φίξ.

'Η φοίτησις πρὸς ἀπόκτησιν πιστοποιητικοῦ σπουδῶν εἶναι διετής.
'Η φοίτησις πρὸς ἀπόκτησιν πτυχίου εἶναι τριετής.

'Ο Σύνδεσμος τῶν 'Ελλήνων Βιομηχάνων καὶ Βιοτεχνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5137 τῆς 30 Ἀυγούστου 1940 ἀποφάσεως αὐτοῦ ἀναγνωρίζει εἰς τὸ πτυχίον τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, τὴν ἀξίαν πτυχίου ἀνωτέρας Σχολῆς.

Εἰς δὲ τὸ πιστοποιητικὸν σπουδῶν τὴν ἀξίαν πτυχίου μέσης σχολῆς.

'Ο Σύνδεσμος Βιομηχάνων ἀναγνωρίζει εἰς τὸν κάτοχον τοῦ πτυχίου ἢ τοῦ πιστοποιητικοῦ, τὸ δικαίωμα ἕως ὅσας κρίνεται ἡ προαγωγή του ἐν τῇ ἐπιχειρήσει εἰς ἣν ἐργάζεται, προτιμᾶται ὁ κάτοχος τοῦ πτυχίου ἢ τοῦ πιστοποιητικοῦ ἀπὸ ἄλλων ὑπάλληλων ἔχοντα ἱκανότητα ἴσην. Τὸ αὐτὸ δὲ δικαίωμα ἀναγνωρίζεται προκειμένου περὶ διορισμοῦ εἰς βιομηχανικὰς ἢ βιοτεχνικὰς ἐπιχειρήσεις. 'Ο κάτοχος τοῦ πτυχίου ἢ τοῦ πιστοποιητικοῦ προτιμᾶται ἀλλων ὁμοψηφίων ἴσης ἱκανότητος. Εἰς τὴν ἐπομένην σελίδᾳ ἐμφάνεται τὸ πρόγραμμα ἐκάστου ἔτους.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Μαθήματα 1ου Έτους	Μαθήματα 2ου Έτους	Μαθήματα 3ου Έτους
Πολιτική Οικονομία Χημεία Λογιστική Έγκυκλοπαίδεια Δικαίου Βιομηχανική και έργατική νομοθεσία. Άγωγή πολίτου Βιοτεχνική και Βιομηχανική Ιστορία,	Πολιτική Οικονομία Βιομηχανική Πολιτική Όργανωσις Γραφείων Έμπορευματολογία Έμπορευματολογική Μηχανολογία. Έγκυκλοπαίδεια ταύΔικαίου Δημοσιονομία (γενικόν μέρος) Φορολογική νομοθεσία Βιομηχανική και έργατική νομοθεσία. Άγωγή Πολίτου Κοινωνική Πογ.	Πολιτική Οικονομία Οικονομική Έπιχειρήσεων. Έμπορευματολογία Όργανωσις παραγωγής. Τελωνειακή νομοθεσία Δασμολογική νομοθεσία Λογιστική Φορολογική νομοθεσία

Την διδασχὴν τοῦ μαθήματος τῆς Βιομηχανικῆς Πολιτικῆς ἀνέλαβον οἱ κ. κ. Ἐπ. Χαρίλαος καὶ Ἄνδρέας Χατζηκυριάκος.

Ἐν ἀρχῇ ἐκάστου ἔτους τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Σχολῆς θέλει καθορίζει καὶ σειρὰν διαλέξεων ἐκ μέρους διακεκριμένων παραγόντων τῆς οικονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Ὡς καὶ διδακτικὰς ἐπισκέψεις ἐργοστασίων.

Ὡραὶ διδασκαλίας: Μεταξὺ 7-9 τοῦ ἀπογεύματος.

Ἐνιαύσιοι ἐξετάσεις εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους.

Γίνονται δεκτοὶ πρὸς ἐγγραφὴν ὑπάλληλοι ἐπιχειρήσεων καὶ ἄτομα ἐπιθυμοῦντα νὰ καταρτισθοῦν δι' ὑπηρεσίας ἐπιχειρήσεων.

Οἱ σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς εἰς ἐκάστην ἐνιαυσίαν ἐγγραφὴν ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλουν δραχ. 100 ὡς δικαίωμα ἐγγραφῆς, καὶ δραχ. 500 ὡς δίδακτρα δυνάμενα νὰ καταβληθῶσιν εἰς δύο δόσεις.

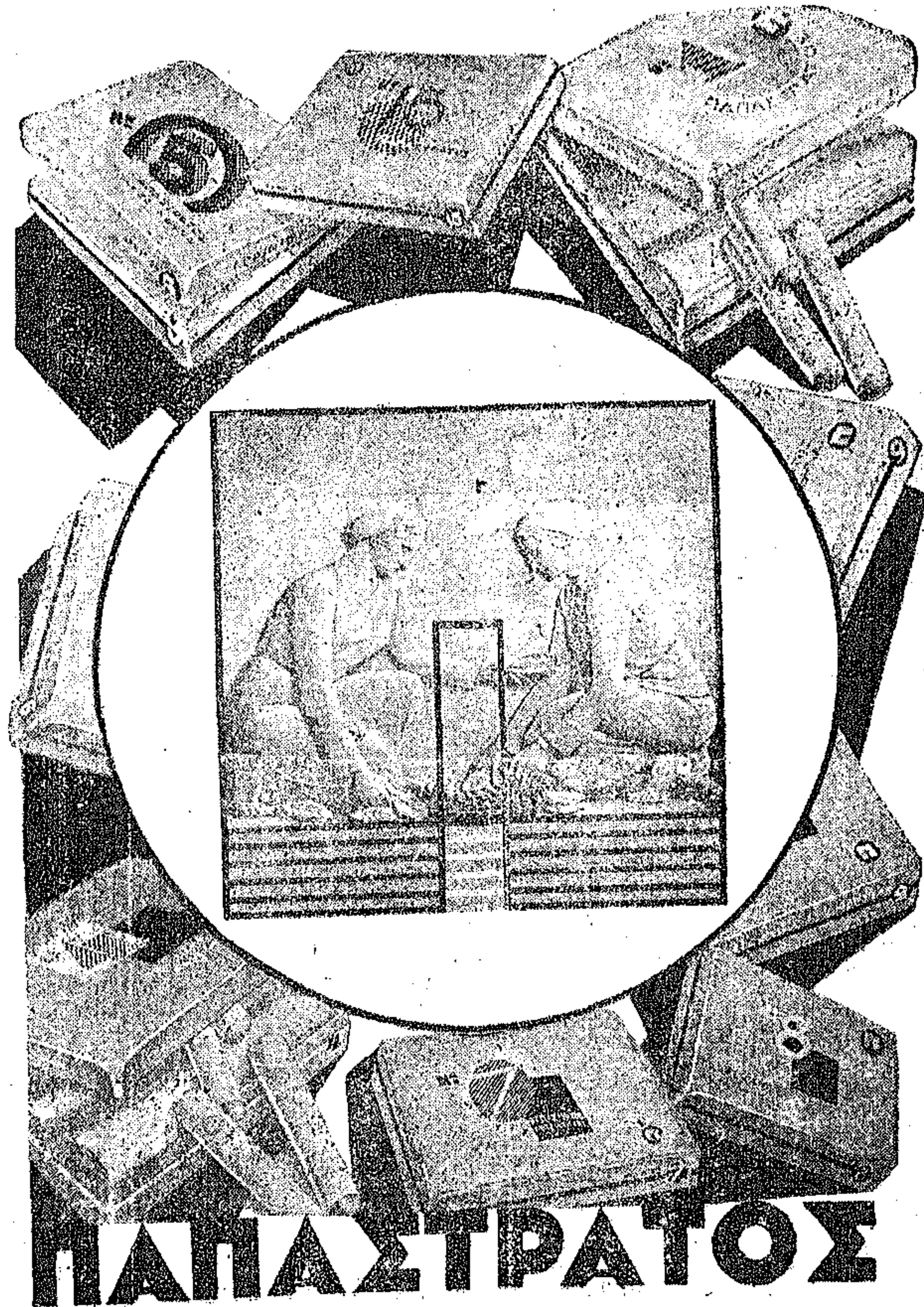
Ἐγγραφαὶ ἐνεργοῦνται καθ' ὅλα τὰ ἀπογεύματα ἀπὸ 4 μέχρι 8 ὧδης καὶ ἡμισείας, εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας 78 γραφεῖα τῆς Σχολῆς.

Α. Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ "ΕΛΑΪΣ",

ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ — Τηλ. 44 - 361

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ:

- Α) ΕΔΩΔΙΜΑ : α) Ἐξευγενισμένα : Ἐλαιόλαδον, Βαμβακέλαιον, Καρυδέλαιον, Ζωϊκὸν λίπος β) Ἐυθρογονόμενα : Ἐλαιόλαδα, Βαμβακέλαια, Καρυδίνη, Ἰχθυέλαια. γ) Τυποποιημένα : «Ἐλαιόλαδον ἀγνὸν» Τύπος ἔλαιου πρὸς ἐξαγωγήν. «Φυτίνη» Ἀγνὸν φυτικὸν βούτυρον. «Φυτολίνη» ἀντικαθιστῶσα τὸ φρέσκον βούτυρον. «Σπερεδλ» Μαγειρικὸν βούτυρον ἀποκλειστικῶς ἐξ ἔλαιου λάδου. «Ἐλαῖς ΟΤΣ» Λευκὴ ἑλληνικὴ βρώμη συμπιεσμένη.
- Β) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ : α) Λινέλαια : Ὀμά, βρασμένα, διπλοβρασμένα, ραφινάτα, διπλοραφινάτα, λευκά, Stand-oil β) Ὄξυγόνον. γ) Λιπαρὰ καὶ ὀρεατικὰ ὀξέα.
- Γ) ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ : Λινάλευρον, Βαμβακόπητα, Καρυδόπητα, Πίτυρα, βρώμης κ.λ.π.

ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

**ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ**

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Πατησίων 30 α | Τηλεγρ. Δ)σις «ΟΣΤΕΔΕΡΚΟ»
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ: 'Οδ. 'Ορφέως (Ροδφ) | ΤΗΛΕΦΩΝΑ: } 24.181 Γραφεία)
563.313 'Εργοστάσιον

Προϊόντα

'Ενεργός άποχρωστικός άνθραξ δι' Ολιγοποιάν, 'Αμυλοσάκχαρον, Ζακχαροποιάν, 'Ελαιουργίαν, Πυρηνελαιουργίαν, Σπινθηλιουργίαν κλπ.
Κόλλαι, Σάπωνες, Λιπάσματα, Τροφαί ζώων,

**ΜΕΤΑΕΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟΝ
Η "ΧΡΥΣΑΛΙΣ",
ΣΤΥΛ. Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α. Ε.**

Κεφάλαιον όλοσχερώς καταβληθέν Δρ. 150.000.000
Κεφάλαια 'Αποθεματικά » 150.000.000
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: 'Εν 'Αθήναις (Ποδονίφτη) και έν Γουμνίτση (Μακεδονίας)
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ: Χονδρικής πωλήσεως Μητροπόλεως 18.
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ: Ταχυδρομ. Γραμματ. 68 Τηλεγρ. Μεταξοχουσαλλε 'Αθήνας
ΤΗΛΕΦΩΝΑ 'Εργοστ. Ποδονίφτη άρ. 81-951-81-952 'Αποθήκη 20-248
ΕΙΔΗ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ
Κρέπ. Σιν— Φουλάρ— Ζωρζέτ— Κρεπόν— Μαροκαίν— Σατέν—
Σεριζιέ, Λατέν, Κλοκέ, 'Εμπριμέ.

**Η ΕΡΓΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ
ΛΑΝΑΡΑ-ΚΥΡΤΣΗ ΣΙΑΣ Α. Ε.**

Φέρει εις γνώσιν τοῦ κοινού, ότι ή ειδική επεξεργασία των υφασμάτων κατά το σύστημα ONDON SHRUNK την όποιαν συνάδελφος επιχειρήσις εξαγγέλλει ότι μέλλει αυτή πρώτον έν 'Ελλάδι να εφαρμόσῃ επί των υφασμάτων της, εφαρμόζεται ύφ' ημών από τοῦ έτους 1928, και εις αυτήν οφείλεται ο λόγος ότι τα υφάσματά μας υβει μαζεύουν ούτε τσαλακίονουν, αποκτήσαντα ούτω την άμέριστον και άνεπιφύλακτον εμπιστοσύνην και εκτίμησιν της πολυπληθοῦς ημών πελατείας.

ΑΝ. ΕΛΛ. ΕΤ. ΧΗΜ. ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Πλατεία Μητροπόλεως. Τηλέφωνον 80-145
Εμπορική Δ)σις και 'Εργοστάσια: ένΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΟΝΑ)
'Αριθμός Τηλεφώνου: 40-351

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ: 'Υαλοπίνακες: Κοινοί, Διαμαντέ, 'Αδιαφανείς (Μάτ) και Λείαυ 'Επιφανείας. 'Υάλινα είδη Οικοδομικών: Φωταγωγοί, Ταύβλα, Πλακάκια, Κέραροι.

**ΕΘΝΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841**

Κεφάλαια Μετοχικά και 'Αποθεματικά Δραχ. 1.205.000.000
Καταθέσεις (τῆ 26 — 6 — 1940) » 10.680.000 000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Κεντρικόν Κατάστημα έν 'Αθήναις
'Υποκαταστήματα και Πρακτορεία εις όλην την 'Ελλάδα

• Η 'Εθνική Τράπεζα της 'Ελλάδος εκτελεί πάσης φύσεως τραπεζικὰς έργασις και υπό έξαιρετικῶς συμφέροντας όρους. Δέχεται δὲ καταθέσεις εις δραχμάς (εις πρώτην ζήτησιν, επί προθεσμία, διαρκείας και ταμειυτηρίου) με λίαν εύνοϊκά έπιτόκια.

Ειδικὰι εύκολίαι και συμφέροντες όροι δια τα έμβάσματα και γενικῶς τὰς μετὰ της 'Ελλάδος συναλλαγὰς των έν τῆ άλλοδαπῆ 'Ελλήνων. Η 'Εθνική Τράπεζα διατηρεῖ πλήρες δίκτυον άνταποκριτῶν εις όλας τὰς χώρας του έξωτερικοῦ, είναι δὲ άνταποκριτῆς έν 'Ελλάδι των μεγαλητέρων ξένων τραπεζῶν.

ΑΝΩΝ. ΕΤ. ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

'Αριθμός Τηλεφώνου 25.404

Κεφάλαιον καταβεβλημένον Δραχ. 15.000.000
'Αποθεματικά τῆς 30)12)36 » 10.810.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Ολιγοποιίας και Ολιγοπνευματοποιίας έν Καλάμαις.
ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ 'Εν Καλάμαις— Λόγγα— Θούρια.
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Ζυμών 'Αρτοποιίης έν Σαυφίδας έν Καλάμαις
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Παραγωγῆς τρυγικῶν δέξων έν Πειραιεῖ (όδός Θηβῶν)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ όδός Κολοκοτρώνη 11

ΑΝΩΝ. ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡ. ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ('Οδός Κοραῆ 1) — ΤΗΛΕΦ. 22 475

Μεταλλεία Νικελίου έν Λαρίμνη Λοκρίδος
» Χρωμιούχου Σιδήρου έν Λαρίμνη και Λουτσίω (Λοκρίδος) Λευκολέθου έν Εύβοια

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ & ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
"Η ΤΕΧΝΗ"
Ε. ΤΣΙΝΙΚΑ & Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΚΔΟΥΣΑΙΝ ΤΗ ΠΑΤΕΡΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ